MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA
KÖZLÖNY MŰHELY
építész
2026. október

308

YOU Hotel – Budapest
(D55 Építész Iroda Kft. – Vezető tervező: Vécsey Kristóf, Bognár Dániel, Gál Ádám)

Fotó: Bolla Zoltán

FÓKUSZTÉMA: ŐSZI EGYVELEG – ÉPÍTÉSZETI AKTUALITÁSOK

MÉK hírek – MÉK munkacsoportok – A világ változik, de a SzeptemberFeszt örök! – Fókusztéma: Őszi egyveleg – Építőtábor középiskolásoknak Debrecenben – Egy épület, amely képes változni – Az etyeki új egészségház – Az egykori Stühmer-csokoládéüzem új élete a Szentkirályi utcában – A mohácsi csata 500. évfordulójára megújult és kiegészült a nemzeti emlékhely – Új technológia rovat

Jövőtállóra terveztük.

Bírja az élet kihívásait.

[53 247] KOMOLY PRÓBATÉTEL

A Terrán innovatív termékei az évszázados tapasztalat és a modern technológia találkozásából születtek.

Hosszú távban gondolkodtunk és a legváltozatosabb megpróbáltatásokkal számoltunk, mikor megalkottuk a Terrán térkövet — hogy igazán jövőtálló minőséget biztosítsunk.

TERRÁN TÉRKŐ

terranterko.hu

A fent megadott mennyiség csak illusztrációs célt szolgál, fiktív érték, és nem minősül valós, hivatalos műszaki adatnak.

TERRÁN
OTTHON A JÖVŐBEN

Biztonságot nyújtó, és magas esztétikai értéket képviselő megoldások, amelyek egymással szinergiát alkotva hívnak életre kényelmes élettereket. Tetőcserép, Generon napelemes tetőrendszer, KészTető és Térkő – a Terrán ernyőmárkának köszönhetően a harmonikus otthon átfogó, egymásra épülő rendszerelemek révén ölthet formát. Keresse a Terrán márka további termékeit is, hogy a házépítés vagy -felújítás, könnyű, hosszú távon megbízható, költség- és időhatékony legyen!

TERRÁN TETŐCSERÉP
terranteto.hu

TERRÁN KÉSZTETŐ
terrankeszteto.hu

TERRÁN SOLAR
terran-generon.hu

TERRÁN TÉRKŐ
terranterko.hu

2026.
október

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA
KÖZLÖNY MŰHELY

építész

TARTALOM

A Magyar Építész Kamara hírei

Ajánló 2
MÉK munkacsoportok – koncepciók, munkatervek – I. ütem 3
A világ változik, de a SzeptemberFeszt örök! 4

Fókusztéma: Őszi egyveleg – építészeti aktualitások

Építőtábor középiskolásoknak Debrecenben – a Karám 8
Egy épület, amely képes változni 10
Az etyeki új egészségház 12
Rétegek között – az egykori Stühmer-csokoládéüzem új élete a Szentkirályi utcában 16
A mohácsi csata 500. évfordulójára megújult és kiegészült a nemzeti emlékhely 19

Új technológia

Újabb sikeres tűzállósági vizsgálat vegyes rétegrendű lapostető szerkezeten 23
Hogyan segítik a Mapei Kft. mérnöktanácsadói a tervezők munkáját? 24
Öröklicencből előfizetés: 2026-ban még kedvezményesen válthat 25
Ingyenes ROCKWOOL-webinárium – 2026. okt. 30. 10^{00} 26
Műemléki homlokzat megőrzése mellett is csökkenthető az energiafogyasztás ... 27
URSA AIR légtechnikai rendszer IT támogatással 28

ÉPÍTÉSZ KÖZLÖNY–MŰHELY | ISSN 1789-0934 | | 308. szám | 2026. október
A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője
Főszerkesztő: Tutervai Mátyás | Felelős szerkesztő: Dér Andrea | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2., telefon: (06-1) 318-2944, (06-30) 4730-391, e-mail: szerkesztoseg@mek.hu, www.mek.hu
Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. H-1021 Budapest, Tárogató út 26., telefon: (06-30) 964-9598, e-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu
A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti e-mail hírlevélre.

Ajánló

Kedves Olvasók, Tisztelt Kollégák!

Aki követi a kamara életét, az tapasztalhatja, hogy megélénkült a szakmai munka, pezseg a szakmai közélet!

Mint arról korábban is beszámoltunk, a Magyar Építész Kamara 5 munkacsoportot állított fel a szakmagyakorlást érintő jogszabályi környezetnek a szakmagyakorlás mindennapjainak felülvizsgálata érdekében 2026 nyarán. A közlönyben beszámolunk a munkacsoportok munkájának jelenlegi helyzetéről, illetve az elkészült anyagok elérhetőségéről.

A világ változik, de a SzeptemberFeszt örök! Idén is sikeresen rendeztük meg a SzeptemberFesztet 09. 10-én. Az idei év mottója az „AZÉRT A VÍZ AZ ÚR". Bár a szlogennek van némi politikai áthallása manapság, de valójában az igazi vízről szólt a nap! Részletes képes tudósításunkból tájékozódhatnak az olvasók a nap történéseiről. Egy sűrű szakmai programokkal és könnyedebb beszélgetésekkel kombinált nap volt, sok szakmai és gasztronómiai élménnyel. Ismét megállapíthattuk, hogy jó együtt lenni, hogy az építész kollégák is igénylik azt, hogy sokféleképpen beszélgessünk építészetről és minden másról. Bízunk abban, hogy minél többen kedvet kapnak ehhez az izgalmas programhoz, és jövőre eljönnek, ha idén nem tették volna!

Fókusztémánk némileg rendhagyó, hiszen nem egy konkrét témát járunk körbe, hanem a közelmúlt építészeti aktualitásaiból nyújtunk ízelítőt. Ennek megfelelően vegyes, de színes összeállítás következik, mely az élet fontos állomásait, történéseit mutatja be, egészen az elmúlásig. Oktatás, egészség, pihenés, elmúlás és történelem…

Az első bemutatott projekt egyből egy izgalmas vállalkozás, egy, a többek között a Hajdú-Bihar Vármegyei Építész Kamara által szervezett építőtábor középiskolásoknak Debrecenben, amely során egy új építészeti installációt, egy közösségi teret és külső tantermet hoztak létre a résztvevők. A lényeget kiválóan összefoglalja a cikkben lévő idézet, miszerint: „Mondd el és elfelejtem; mutasd meg és megjegyzem; engedd, hogy csináljam és megértem." Köszönet a szervezőknek!

Megmaradva az oktatás témájánál, következő épületünk a Budapest School Dunakanyar iskolaépülete, egy épület, amely képes változni, és amelynek vezető tervezője Hartvig Lajos DLA. A változás igényén, lehetőségén túl a másik meghatározó szempont volt, hogy hogyan lehet úgy iskolát építeni, hogy az a megvalósítás és a használat során is a lehető legkisebb környezeti terheléssel járjon, miközben a jövőbeni változásokhoz minimális beavatkozással is képes legyen alkalmazkodni. A végeredményt látva elmondható, hogy sikerült!

Átlépve a mindennapjainkat alapvetően befolyásoló következő témára, az egyészségügyre, jöjjön az etyeki új egészségház, mely Keller Ferenc és Láris Barnabás munkája. A projekt leginnovatívabb gazdasági-társadalmi eleme az épület téri és időbeli többcélúsága. A hétközben orvosi rendelő együttes előtti mikrotér hétvégenként helyi termelői piacként működik. Az új etyeki egészségház, amely nem csupán egy hiánypótló intézményi funkciót lát el, hanem építészeti minőségével, arányos tömegformálásával és köztérszervezésével katalizátorként rendezi át az utca teljes karakterét. Ezt a kiemelkedő építészeti megformálást mi sem jellemezheti jobban, minthogy az épület 2026-ban elnyerte Az év háza középület-kategória fődíját! Gratulálunk!

Az egészség megőrzéséhez elengedhetetlen a pihenés, ennek megfelelően következő bemutatott projektünk egy hotelépület, amelyet a az egykori Stühmer csokoládéüzem Szentkirályi utcai épületének átalakításával hozott létre a D55 Építész Iroda, a Petur Stúdió előzetes tervei alapján. A megvalósult épület építészeti minőségében felnőtt a nagymúltú Stühmer gyár csokoládéban képviselt értékeihez! A fiatalos, vagány térképzés, belsőépítészeti megjelenés során az alkotók célja nem az volt, hogy a ház történetének egyetlen pillanatát rögzítsék, hanem hogy az örökölt különbségekből egy olyan kortárs építészeti rendszert hozzanak létre, amelyben a múlt rétegei és az új használat egyszerre maradhatnak jelen. Sikerült, és ez abból is látszik, hogy az épület elnyerte Az év háza közönségdíját középület-kategóriában.

Utolsó projektünk némiképp már az elmúlásról szól, ugyanakkor bár emlékezés és főhajtás a történelem jelentős eseménye előtt, mégis szól a túlélésről, a folytonosságról is. „A mohácsi csata 500. évfordulójára megújult és kiegészült a nemzeti emlékhely" szól mindarról, ami Mohács, de szól egy 50 éves tervezési folyamatról is, amelyet Vadász György és alkotótársai kezdtek el, és Vadász Bence DLA Vadász Balázzsal és alkotótársaikkal fejezett be. Maga a történet is izgalmas és felemelő, de még izgalmasabb és lélekemelőbb a projekt, ami megvalósult. Ezt jól illusztrálja a cikk utolsó 3 sora:

„Hazatértek a vitézek.
Hazatértünk mi is, utódok, kutatók, művészek, alkotók.
Bevégeztetett."

Új technológia rovatunkban beszámolunk az Austrotherm tűzállósági vizsgálatairól a vegyes rétegrendű lapostető-szerkezeteken, a Mapei Kft. mérnöktanácsadóinak munkájáról, a Graphisoft öröklicenc-konstrukciójáról, a ROCKWOOL aktuális webináriumáról, a Multipor műemléki homlokzatoknál alkalmazható rendszeréről, valamint az URSA AIR IT-támogatású légtechnikai rendszeréről.

A közlöny anyagát az Építész Közlöny online változatában, a www.epiteszkozlony.hu oldalon tekinthetik meg.

Arra biztatunk mindenkit, hogy kövesse digitális felületeinket, ahol naprakészen tájékozódhat a kamara történéseiről.

Ezt kínáljuk ebben a lapszámunkban, lapozgassák közlönyünket érdeklődéssel!

Tutervai Mátyás
MÉK elnök, főszerkesztő

MÉK munkacsoportok – koncepciók, munkatervek – I. ütem

Tisztelt Szakmagyakorlók!

A Magyar Építész Kamara 5 munkacsoportot állított fel a szakmagyakorlást érintő jogszabályi környezetnek, a szakmagyakorlás mindennapjainak felülvizsgálata érdekében 2026 nyarán. A munkacsoportokba nagyon sokan jelentkeztek, az operatív munkát végző csapattagokat az I. ütemre a munkacsoport vezetői választottak ki.

A munkacsoportok az I. ütemben összeállították koncepciójukat, munkatervüket, amelyet tárgyalt és továbbdolgozásra támogatott a Területi Elnökök Testülete és a MÉK Elnöksége is. Az elkészült anyagok innen érhetőek el:

0. Projektindító dokumentum és javaslat az egységes végső összeszerkesztésre
1. Jogi környezet, jogalkotás
2. Hatósági kapcsolatok, eljárások
3. Tervpályázat, közbeszerzés, közberuházás
4. Tervtanácsi és főépítészi rendszer
5. Díjszámítás, tervtartalmi követelmények, tervezői művezetés, tervellenőrzés

Az I. ütem lezárását követően szeptemberben tovább folytatódott a munka és a munkacsoportok összetétele – a munkatervben meghatározott feladatok függvényében –, néhány esetben változott, illetve bővült.

Fontos feladat a kívülről érkező vélemények begyűjtése, becsatornázása és feldolgozása is. A munkacsoportoknak mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy mind a jelentkezőkből álló kontrollcsoportok, mind a véleményüknek hangot adó szakmagyakorlók javaslatai figyelembevételre kerüljenek!

A vélemények begyűjtésének egyik eszköze volt az a kérdőív is, amelynek kérdéseit a munkacsoportok állították össze. Az űrlap segítségével minden szakmagyakorló eljuttathatja javaslatait, észrevételeit az egyes munkacsoportokhoz. Az űrlapot a rendelkezésre álló idő alatt 552-en töltötték ki, a beérkezett vélemények feldolgozása megkezdődött.

A szakmagyakorlókat megszólító másik eszköz a MÉK által szeptemberben szervezett, témánként külön-külön megtartott nyilvános fórumok, a Bebeszélő show-k voltak, amelyekre 09. 14-én, 09. 21-én és 09. 28-án került sor az Ötpacsirta utcában. Itt lehetőség volt a munkatervekkel kapcsolatos észrevételek, javaslatok megtételére, illetve a problémafelvetésre is. Annak érdekében, hogy azok is követhessék az eseményt, akik nem tudtak eljönni, a programokat YouTube-on és a MÉK Facebook-oldalán is közvetítettük.

A nyilvános fórumok helyszíni jelenléttel, egyben továbbképzési pontot adó ingyenes szakmai továbbképzések voltak.

A nyilvános fórumok helyszíni jelenléttel egyben továbbképzési pontot adó ingyenes szakmai továbbképzések, amelyekre a terem befogadóképessége miatt előzetes regisztráció szükséges a tako.mek.hu oldalon keresztül.

Ezt követően készülnek el a tényleges anyagok, amelyeket – a Területi Elnökök Testületének és a MÉK Elnökségének tárgyalása alapján véglegesített formájában – a Közlekedési és Beruházási Minisztérium az ősszel vár a kamarától. A novemberre elkészülő anyagokat a véglegesítésük után decemberben kívánjuk nyilvánosságra hozni.

Arra biztatunk mindenkit, hogy kövesse a felületeinket, ahol folyamatos tájékoztatást adunk a munkák állásáról, hiszen mindannyiunk közös célja, hogy a szakmagyakorlás körülményeinek javítását célzó munka hatékony és eredményes legyen!

A www.mek.hu oldal főoldalán létrehoztunk egy olyan linket „MÉK MUNKACSOPORTOK” néven, ahol a munkacsoportokkal kapcsolatos, honlapon közzé tett hírek összegyűjtve közvetlenül is elérhetőek. A munkacsoporti anyagokat az alábbi QR kódokat beolvasva közvetlenül elérhetik.

Tutervai Mátyás
MÉK elnök

A világ változik, de a SzeptemberFeszt örök!

Képes beszámoló a 2026. évi SzeptemberFesztről

2026. 09. 10-én újra benépesült a MÉK Ötpacsirta utcai székhelye, hiszen ekkor került megrendezésre a SzeptemberFeszt idei rendezvénye.

Igyekeztünk az épület összes hasznosítható terét felhasználni, hiszen nagy örömünkre a délelőtti és délutáni programokra összesen mintegy 300-an regisztráltak. Az udvari Kós-teremben zajló eseményeket idén is kivetítőn lehetett követni az Ybl-teremben, illetve kihangosítottuk az udvarra is. Idén az időjárás is felnőtt a feladathoz, hiszen csak délelőtt ijesztgetett bennünket néhány csepp eső, utána kellemes őszi időben telt a nap. A rendezvényt a MÉK élőben közvetítette a Facebook-oldalán és YouTube-csatornáján.

A programokkal párhuzamosan a földszinti Kós-teremben megtekinthető volt a 300! című kiállítás, míg az emeleti kiállítás a MÉK és a területi kamarák mindennapjait mutatta be, azt a munkát, amit a kamarák végeznek, amik lehetőséget adnak a szakmai közéletre nyitott szakmagyakorlóknak és szakmán kívülieknek, hogy közelebb kerüljenek az építészethez. Érdemes volt végignézni a kiállítást, és rájönni közben arra, hogy talán sokkal több lehetőséget nyújt a kamara, mint azt gondolnánk.

Annál is inkább érdemes volt figyelmesen böngészni a tablókat, mivel az idei kvíz kérdései is a kiállításhoz kapcsolódtak, azaz aki elmerült a tablók tanulmányozásában, az minden kérdésre megtalálta a választ!

Az idei év mottója az „**AZÉRT A VÍZ AZ ÚR**”. Bár a szlogennek van némi politikai áthallása manapság, de valójában az igazi vízről szólt a nap!

A program a MÉK elnökének, Tutervai Mátyásnak a tájékoztatójával kezdődött, amely során a résztvevők megismerhették a MÉK tavalyi tisztújítása óta végzett munkáját, illetve a kamara által felállított 5 munkacsoport a szakmagyakorlást érintő jogszabályi környezetnek, a szakmagyakorlás mindennapjainak felülvizsgálata érdekében végzett tevékenységét, melyek eredményét a novemberi véglegesítésüket követően decemberben kívánjuk nyilvánosságra hozni. A kamara elnöke arra biztatott mindenkit, hogy kövesse a felületeinket, ahol folyamatos tájékoztatást adunk a munkák állásáról, hiszen mindannyiunk közös célja, hogy a szakmagyakorlás körülményeinek javítását célzó munka hatékony és eredményes legyen!

Ezt követte egy beszélgetés Szemerey Samuval, a Közlekedési és Beruházási Minisztérium (KBM) építészetért felelős államtitkárával. Az államtitkár urat kérdeztük a KBM szervezeti felépítéséről, a feladatok megosztásáról, megismerhettük az egyes helyettes államtitkárok feladatkörét. A jogalkotási ütemterv kapcsán megtudtuk, hogy ősszel csak kisebb service packek benyújtása várható a magyar építészeti törvényhez (Méptv) és a kapcsolódó kormányrendeletekhez. Nagyobb léptékű beavatkozás a tavaszi törvénykezési ciklusban várható. Ez a terv szinkronban van a MÉK munkacsoportjainak ütemtervével, így bízhatunk abban, hogy az év végéig elkészülő szakmai javaslatainkat a jogalkotó figyelembe veszi a későbbi jogalkotás során. Szóba kerültek az EU-s pénzek elköltésének kérdései, amely kapcsán számíthatunk arra, hogy ennek kapcsán a mainál jóval több tervpályázat kerül kiírásra. Rövidesen elérhetővé válnak a Wekerle-program bérlakásépítést élénkítő részletei, amely várhatóan felpezsdíti az építőipart és ennek kapcsán a tervezői szektort is. A kamara jövőjét érintő kérdések kapcsán az államtitkár úr jelezte, hogy várják a kamara javaslatait, és igyekeznek konstruktív partnerei lenni a kamarának egy, a szakmagyakorlók számára legkedvezőbb kamarai működés, kamarai munka kialakításában.

Ezt követően következett egy olyan előadás-sorozat, amelyben építészeti és tájépítészeti projekteken keresztül ismerkedhettünk meg a víz megjelenésével a tervezési munkákban. Elsőként Nagy Lili a Lépték-Terv Tájépítész Iroda képviseletében mutatta be a budapesti Blaha Lujza tér rekonstrukcióját. Nagyon sok olyan izgalmas dolgot tudhattunk meg a projektről, ami a téren sétálva nem látszik, de meghatározó a tér jelenlegi állapota szempontjából. A víz nemcsak látványelemként fontos itt, hanem azért is, mert a növények élete szempontjából is meghatározó, ennek érdekében sok jó megoldás született a projektben.

A következő előadó az Archikon Kft. képviseletében Nagy Csaba volt, aki felvetette a mérnöki gondolkodás és a természeti környezet igényeinek gyakori ellentmondását, a víz szerepét az árvizek és aszályok idején, a termálvíz szerepét Budapest életében. Ezután Dobos Bence bemutatta a Palatinus strandfürdő felújítását, valamint a Pesterzsébeti fürdő rekonstrukcióját. 2 izgalmas projekt, az egyik egy modernista épület rekonstrukciója, a régi értékek visszaállítása, a másik egy „török fürdő" megújítása és bővítése, mindkettőt érdemes élőben is felkeresni.

Az s73 Kft. részéről Mohácsi Sándor tájépítész volt a következő előadó, aki bemutatta a pécsi Tettye völgye, a Tettye tér közterületi megújítását, valamint a Csepel park koncepcióját. Az egyik egy nagy szintkülönbségű terület, az ebből adódó speciális feladatokkal, a másik egy nagy léptékű városi park volt. Érdekes projektekről hallottunk, a tervező határozott kritikai észrevételeivel, fontos volt, hogy a nyers valóság is megjelent az előadásban.

A sorozat utolsó elemeként meghallgathattuk a BORD Építész Stúdió részéről Bordás Péter előadását, aki a debreceni Nagyerdőben megvalósult Aquaticum fürdőkomplexumot mutatta be, kitérve Debrecen vízfelületeinek ismertetésére. Minőségi épületegyüttes, kellemesen használható fürdőkomplexum, érdemes kipróbálni építészként és fürdővendégként egyaránt!

Ezt követte egy jó hangulatú ebéd, amely során az ebédhez a zenét a Gin-Tonik építész formációból Ambrus Balázs biztosította.

A délutáni program nyitányaként a rendezvény főtámogatója, a Sika Hungária Kft. képviseletében Harmat Nóra tervezési mérnök tanácsadó „Biztonságos megoldások SikaProof® A+ vízszigetelő rendszerrel" címmel tájékoztatta a résztvevőket a Sika aktualitásairól.

Érdekes váltás volt a víz elleni védekezés utáni kerekasztal-beszélgetés, ami éppen a víz megtartásáról szólt az épített környezetben. A kerekasztal-beszélgetés vendégei Csizmadia Dóra és Tatai Zsombor tájépítészek voltak, a moderátor pedig Andaházy László, a Tájépítészeti és Főtájépítészi Tagozat vezetője volt. Az előadás témája a „Víz és város – Szivacsváros – LIFE in Runoff „Városi eső" projekt" volt. Drasztikus adato-

kat hallhattunk a vízhiányról, az aszályhelyzetről, amely még inkább elengedhetetlenné teszi a vízmegtartással kapcsolatos megoldások keresését, a felelős gondolkodást. Ennek lehetséges eleme a szivacsváros-koncepció, de ezt megelőzően, ezzel párhuzamosan szükségesek azok a jogszabályi intézkedések, ösztönző rendszerek, amelyek megteremtik a jogi, és ezáltal financiális kereteit is a hatékony beavatkozásnak. Ezekről szólt ez a mindenki számára valóban „életbe vágó" diskurzus.

Ezt követte egy beszélgetés, ami szintén hagyománynak tekinthető már a SzeptemberFesztek történetében. Gerzsenyi Andrással beszélgettünk, aki építész, de az utóbbi időszakban sokkal inkább pékség- és kávézótulajdonosként ismert, mint a Nor/ma nevű csodás helyek társtulajdonosa. Beszélt arról, hogy hogyan váltottak irányt a szintén építész feleségével, miért a pékség-kávézó irányba mentek el, és mi vitte őket az északi péksütemények világa felé. Mindenkinek ajánljuk, hogy próbálják ki a Nor/ma-t! Mi is ezt tettük, hiszen a beszélgetést követő kávészünetben ízelítőt kaptunk az általuk kínált termékekből, kiemelve az egyik signature sütijüket, a fahéjas és kardamomos bulle-t.

Következő vendégünk Horváth Balázs vízügyi helyettes államtitkár volt az Élő Környezetért Felelős Minisztérium részéről. A kerekasztal-beszélgetéshez némiképp hasonlóan a vízmegtartás és a vízgazdálkodás országszintű kérdéseiről, az ezzel kapcsolatos kormányzati koncepciókról beszélgettünk. Tájékoztatást kaptunk a jelenlegi vízhelyzetről, a rövid és középtávú tervekről, a vízmegtartással kapcsolatos koncepciókról, a mezőgazdaság és az ipar vízhasználatáról, az esetlegesen szükséges technológiaváltásokról, a tudatos vízhasználatot ösztönző edukációról, illetve gazdasági beavatkozási lehetőségekről. Megállapítható, hogy mind az államnak a jogalkotás terén, mind a gazdaságnak a víztakarékosabb technológiák terén, mind pedig az állampolgároknak a tudatos vízhasználat terén, valamint minden szereplőnek a vízmegtartás terén jócskán van tennivalója, hogy megőrizzük a környezetünket olyannak, amilyennek szeretnénk, és ami az utókor számára is élhető lesz.

Ahogy azt már az előző években is megszokhattuk, a nap vége felé következett egy rendhagyó előadás, ami nem feltétlenül kapcsolódott a vízhez, de mindenképp sokat tanulhattunk belőle, akár azt is, hogy hogyan kellene folyékonyan kommunikálni a munkánk során, áttételesen kötődve akár a vízhez is. Az előadó Ruff-Kiss Ágnes beszédtréner volt, „A terv beszél. És az építész? – Hogyan lesz hallható a szakértelem?" című előadásában roppant szórakoztató módon szembesített bennünket azzal, hogy milyen fontos a megfelelő kommunikáció, a megfelelő beszéd és hangképzés. Mindannyiunknak van még mit tanulni ezen a téren!

A nap utolsó vendége meglepetés volt! Lux Ádám Jászai Mari-díjas színművész kápráztatta el a közönséget néhány verssel, köztük a „Föltámadott a tenger" című Petőfi-verssel, amelyben elhangzott a nap mottója is, miszerint „AZÉRT A VÍZ AZ ÚR". Tökéletes és emelkedett lezárása volt ennek a tartalmas napnak!

A szakmai programokat követően ismét benépesült az udvar, ahol az Arquitecto Pitpit tapasbár által produkált kellemes vacsora mellett megkóstolhatták a résztvevők a Cseri pincészet kiváló 2025-ös roséját, az ugyancsak 2025-ös évjáratú Irsai Olivérjét, valamint egy 2021-es évjáratú Chanson vörösbort, valamint a PITPIT jóvoltából a ház vermutját, miközben a tavalyi évhez hasonlóan Haaz Imre építész és barátai jazz-zenéjükkel tették teljessé az élvezetet. A lélek és a szellem után a test is megérdemelte a kényeztetést!

Egy sűrű szakmai programokkal és könnyedebb beszélgetésekkel kombinált nap volt, sok szakmai és gasztronómiai élménnyel. Ismét megállapíthattuk, hogy jó együtt lenni, hogy az építész kollégák is igénylik azt, hogy sokféleképpen beszélgessünk építészetről és minden másról.

A világ változik, de a SzeptemberFeszt örök, találkozunk 2027-ben! ☺

Tutervai Mátyás
MÉK elnök, a SzeptemberFeszt házigazdája

LUCITE®

Spirit of Colours

- Színek, amelyek életre keltik környezetünket
- A kiváló minőségű LUCITE® termékekkel a belső tereknek egyedi hangulatot és karaktert teremthet. A tervezéshez 226 modern és klasszikus színárnyalat kínál kombinációs lehetőséget

További információért kérem vegye fel velünk a kapcsolatot, hogy átadhassuk Önnek a Spirit of Colours színkártyánkat és LUCITE® termékkatalógusunkat :

Szakács Tibor kereskedelmi képviselő
DÖRKEN Coatings Magyarország

Tel. +36 30 2612107
tszakacs@doerken.de

További információk!

DÖRKEN

A cikk bővített, teljes képanyaga megtekinthető az epiteszkozlony.hu oldalon!

Építőtábor középiskolásoknak Debrecenben – a Karám

„Mondd el és elfelejtem;
mutasd meg és megjegyzem;
engedd, hogy csináljam és megértem.”

Talán nincs ennél pontosabb mondat arra, amit egy építőtábor általában jelenthet. A Hajdú-Bihar Vármegyei Építész Kamara, a Debreceni SZC Péchy Mihály Építőipari Technikum és a Debreceni Szakképzési Centrum együttműködésében 2026. augusztus 6–15. között ismét megtelt élettel a Péchy udvara. Az idei tábor azonban jóval többről szólt annál, mint hogy tíz nap alatt elkészüljön egy új építészeti installáció, közösségi tér és külső tanterem.

A történet hónapokkal korábban egy fiatal építészek számára meghirdetett ötletpályázattal kezdődött az Építész Kamarában. A feladat a Péchy belső udvarának újragondolása volt: hogyan válhat egy jelenleg kevéssé kihasznált terület oktatási, közösségi és találkozási hellyé? A pályázat nyilvános zsűrizéssel zárult, majd a kiválasztott gondolat a nyár folyamán elindult a megvalósítás felé.

Augusztusban pedig megérkeztek a diákok.

A táborban a technikum 10–13. évfolyamáról 18 tanuló vett részt közvetlenül az építésben, mellettük tanárok, építészek, szakemberek és további közreműködők dolgoztak együtt. A megszokott tantermi helyzettől teljesen eltérő szituációval találkoznak: nem egy feladat végén kellett megadni a helyes választ, hanem nap mint nap közösen kellett megtalálni azt. Mindez az iskolában használt projektalapú tanítási módszer végső állomása és próbatétele.

A kész tervek ellenére nap mint nap találkoztunk kihívásokkal, amit meg kellett oldani. Egy építmény vagy egy installáció megvalósítása közben ugyanis nagyon gyorsan kiderül, hogy az építészet nem csak rajzokból áll. Hamar megértik, hogyan lesz a tervből szerkezet, hogyan kapcsolódnak egymáshoz az egyes munkafolyamatok, mit jelent felelősséget vállalni egy saját feladatért, és mennyire fontos, hogy közben figyeljenek egymás munkájára is.

Fejlődött a térlátásuk, problémamegoldó képességük, kézügyességük és műszaki gondolkodásuk, de legalább ilyen fontos volt az együttműködés, az önállóság, a kommunikáció és a kitartás megtapasztalása. Amit az iskolában külön-külön sem mindig sikerül megtanítani, itt egyetlen közös folyamattá állt össze.

A tábor ezért számukra szakmai inspiráció is, de legfőképp tapasztalatszerzés. Lehetőség arra, hogy a fiatalok testközelből találkozzanak az építészettel és az építéssel, szakemberekkel

dolgozzanak együtt, kérdezzenek, vitatkozzanak, ötleteket próbáljanak ki, és megéljék azt az örömöt, amikor a nap végén valami kézzelfogható marad utánuk.

Az idei évben mindehhez egy újabb réteg társult.

A „nyitott kapuk" elve alapján a Péchy a tábor idejére megnyitotta kapuit és találkozóhely is lett. A Péchy-nap programjai, a támogatói és intézményi bemutatók, valamint az esti Péchy Akadémia előadásai diákokat, építészeket és érdeklődőket hoztak egy térbe.

Az építés így valóban közösségi eseménnyé vált.

Ez pedig számunkra különösen fontos, mivel hiszünk abban, hogy a szakma jövőjét nem akkor kezdjük el építeni, amikor egy fiatal építész belép az egyetemre vagy majd a kamarába. Sokkal korábban elkezdhető: amikor először beszélget szakemberrel, az első saját kezűleg elkészített csomópontnál, az első közösen megoldott problémánál, vagy éppen egy nyári táborban, ahol először tapasztalja meg, milyen együtt alkotni valamit.

A Péchy udvarán idén egy közösen létrehozott tér született.

De ennél is fontosabb mindaz, amit a közös munka adott: a felismerés, hogy építeni és alkotni nemcsak munka, hanem felemelő élmény is: látni, ahogy a semmiből formálódik valami, aminek értelme, helye és története lesz. Talán ez az egyik legfontosabb tapasztalat, amit a diákok magukkal vihetnek ebből a tíz napból.

A táborról készült film 2026. október 21-én a debreceni Apolló moziban lesz látható. A nyilvános, díjmentes vetítést követően a résztvevőkkel közös szakmai beszélgetésre is sor kerül, és ugyanekkor mutatjuk be a 2026-os építőtábort feldolgozó kiadványunkat.

Mert ezt a tíz napot érdemes továbbmesélni.

www.kabingyar.hu

Bello-Expert Kft. ● iroda@kabingyar.hu ● (30) 377 3990

BELLO EXPERT

MINŐSÉGI TERMÉKEK. GARANCIA.

A cikk bővített, teljes képanyaga megtekinthető az epiteszkozlony.hu oldalon!

Egy épület, amely képes változni

A Budapest School Dunakanyar iskolaépülete

Fotó: Jaksa Bálint

Adott egy iskolahálózat, amely fennállása óta különféle, eredetileg nem oktatási célra épült terekben működik. A pedagógusok és a gyerekek ennek megfelelően mindig az adott épülethez alkalmazkodnak: figyelembe veszik, melyik tér milyen funkciót tölthet be, hogyan lehet őket összenyitni vagy éppen egymástól elválasztani, hol tudnak közösen dolgozni, és hol van lehetőség a visszavonulásra, önálló munkára.

Majd jött egy szülő, aki szerette volna ebbe az intézménybe íratni gyermekét, és ezzel egy időben lehetőséget teremtett arra, hogy Nagymaroson saját épülete legyen az iskolának. Így jött létre a Budapest School Dunakanyar, melyet a Bánáti + Hartvig Építész Iroda tervezett és a Hello Wood kivitelezett.

Ezúttal tehát nem az iskola alkalmazkodott egy meglévő épülethez, hanem az épület idomult az iskolához. De mi történik akkor, ha egy iskolának először van lehetősége arra, hogy olyan épületben működjön, amely az ő pedagógiai elveire reagál?

A saját épület létrehozása szokatlan helyzet elé állította a BPS pedagógusait, akik ily módon nehezen fogalmazták meg az igényeiket. A BH építészei ezért – az iskolával folytatott folyamatos párbeszéd mellett – a szokásosnál jelentősebb szerepet vállaltak a térigények és a tervezési program megfogalmazásában.

Az iskolaépület központi tere az úgynevezett iskolautca, amely egy zsibongó közösségi tér, kis zugai azonban az egyéni elvonulásra is alkalmasak. Az iskolautcára vannak felfűzve a tantermek és egyéb helyiségek, ez keretezi az épület belső udvarát, de a mindennapi élet fő színtere is: helyet ad az oktatásnak és a tanításon kívüli eseményeknek, így például ez a zóna az iskola és a családok közötti kapcsolatteremtés helyszíne. Az épület jelenleg négy osztályteremmel, egy művészeti teremmel, egy jógateremmel és egy tanári szobával rendelkezik. A tantermek nagy ablakokkal és teraszkapcsolattal fordulnak a Duna felé, az udvarra is kiterjesztve az oktatási

Fotó: Jaksa Bálint

funkciót. A tantermek száma a jövőben igény szerint bővíthető a jelenleg raktárként hasznosított épületrész területén.

A változásra, formálódásra való felkészülés nemcsak a térszervezésben jelenik meg. A tervezés másik fontos kérdése az volt, hogy miként lehet egy új iskolaépületet úgy létrehozni, hogy az a lehető legkisebb környezeti beavatkozással járjon. Ehhez a szellemiséghez a megbízó és a BPS is teljes mértékben tudott kapcsolódni. Így fogalmazódott meg, hogy az iskola épüljön CLT-szerkezetből, zárt körforgású polikarbonát alkalmazásával, beton felhasználása nélkül, talajcsavaros alapozással. Az anyagválasztás őszinte, makettszerű esztétikát eredményezett, melyben ott rejlik a lehetőség, hogy a felhasználók a későbbiekben folyamatosan a saját képükre alakítsák az épületet.

A kivitelezésre a Hello Wood kapott felkérést, amely jelentős tapasztalattal és szakértelemmel rendelkezik a CLT-szerkezetek megvalósításában. A betonmentes építéshez közel háromszáz talajcsavart alkalmaztak, aminek kivitelezése egy ilyen léptékű oktatási épület esetében önmagában is speciális szakértelmet igényelt.

A nagymarosi iskola a Budapest School első, kifejezetten saját igényekre szabott otthona. Az épület tervezését ugyanakkor egy tágabb gondolkodás is meghatározta: hogyan lehet úgy iskolát építeni, hogy az a megvalósítás és a használat során is a lehető legkisebb környezeti terheléssel járjon, miközben a jövőbeni változásokhoz minimális beavatkozással is képes legyen alkalmazkodni.

Fotó: Jaksa Bálint

Generáltervező: Bánáti + Hartvig Építész Iroda Kft.
Vezető tervező: Hartvig Lajos DLA
Projektvezető tervező: Székely Ágnes, Szekeres Attila
Építész tervező: Fülöp Eszter, Hágen Kata, Kővári Csenge, Szabó Péter
Kivitelező: Hello Wood

Fotó: Jaksa Bálint

A cikk bővített, teljes képanyaga megtekinthető az epiteszkozlony.hu oldalon!

Az etyeki új egészségház

Fotó: Jaksa Bálint

Bevezetés és településszerkezeti kontextus

Az elmúlt három évtizedben a fővárosi agglomeráció kistelepülései gyökeres társadalmi és morfológiai átalakuláson mentek keresztül. A Budapestről kiköltöző új lakosság megjelenése, az átlagéletkor és a családi összetétel megváltozása korábban nem tapasztalt léptékű közintézményi igényeket támasztott az addig csendes, tradicionális falusias létezésben szendergő településeken. Etyek esetében a nagytelepülési státusz elérése és a folyamatos népességnövekedés olyan váltást eredményezett, amely komoly kihívás elé állította a helyi telekstruktúrát és az építészeti formálást.

A településszövet meglévő, történelmileg kialakult karaktere egy rendkívül sűrű, zárt beépítésű épületállományt jelent. Ebben a struktúrában az új, nagy léptékű középületek elhelyezése szinte lehetetlen a megszokott utcakép drasztikus felbontása nélkül. A főutca meglévő sűrűsége nem teszi lehetővé sem a nagy tömegű épületek beszúrását, sem az azokhoz szervesen kapcsolódó, reprezentatív köztéri helyzetek vagy megfelelő kapacitású várakozó- és parkolóövezetek kialakítását.

Egyfajta sajátos belső tartalékterületként emelkedett ki a főutcára merőleges Körpince utca mély teleksora. Ez a térbeli struktúra hűen követi a településszövetet jellemző tradicionális haránt utcairányt. Bár a Körpince utca mint közlekedési tengely a XIX. század óta létezik, a környező telekstruktúra egészen a XX. század második feléig nem igazodott hozzá: a református templom felé igyekvők évtizedekig csupán a főutcai telkek hátsó kertes végét láthatták. A hosszú, keskeny telkek későbbi feldarabolása tette lehetővé kisebb léptékű, pavilonszerű közfunkciók fokozatos megtelepedését. Így vált a Körpince utca a főutca egyenlőtlen, ám annál fontosabb párjává, egy nyugodtabb, belső utcaként funkcionálva Etyek életében.

A tömbbelsőben elhelyezett közfunkciók jelenléte azonban sokáig ellentmondásos maradt. A különböző időszakokban megépült szolgáltatóház, patika, valamint a lakó- és közfunkciók váltakozása heterogén, nehezen értelmezhető utcaképet eredményezett. A főutcai zárt sort felnyitó szolgáltatóépületek sűrűsége egy egyszintes, tömör térfalat hozott létre, amelyet az utca mélyebb szakaszaiban már nem folytatott semmilyen összehangolt építészeti szándék. A köztér hiánya és a rendezetlen térfalak nehezítették a települési léptékű vízió felismerését.

Ebbe az összetett, terhelt és organikus átalakulásban lévő környezetbe érkezik az új etyeki egészségház, amely nem csupán egy hiánypótló intézményi funkciót lát el, hanem építészeti minőségével, arányos tömegformálásával és köztérszervezésével katalizátorként rendezi át az utca teljes karakterét.

Fotó: Jaksa Bálint

Építészeti koncepció

Az új egészségügyi komplexum tervezési alapelve a tájba és a településszövetbe való organikus, mégis kortárs módon megfogalmazott illeszkedés volt. Tervezőként felismertünk egy alapvető veszélyt: amennyiben az intézmény teljes programját egyetlen, nagy méretű tömbben helyezzük el, az drasztikusan szétfeszítette volna a Körpince utca léptékét, és egy idegen, rideg intézményi jelenlétet hozott volna létre Etyek szívében.

Ennek elkerülésére a tervezési koncepció a tömegbontásra épült. Az egészségház két különálló, hagyományos nyeregtetős tömegből és az azokat összekötő, átriumos belső gyógynövénykertből áll. Ez a kettős házforma a népi építészetből ismert, jól bevált „ház – nyári konyha" térbeli és léptékbeli viszonyát idézi meg.

A homlokzati architektúra és az anyaghasználat a helyi tradíciók átgondolt, korszerű átírása. Az épület fő archetipikus anyaga a sóskúti mészkőburkolat. A sóskúti kő nem csupán a régió tradicionális építőanyaga, hanem vizuális tónusával, természetes felületével melegséget és időtlenséget sugároz. A kő világos, krémszínű árnyalatához a natúr cserépfedés társul.

A főhomlokzat különleges finomsága a kőburkolatba integrált, ornamenssé szerkesztett kőlamellás felületképzés. Ez a részlet – a finom felületi játékkal, a fény és árnyék eszközhasználatával – anélkül emeli középületi rangra az egyszerű, nyeregtetős házformát, hogy túldíszítetté vagy osztentatívvá tenné azt.

Az épület előtti és a két tömb közötti átmeneti terek kialakításánál a faragott oszlopos tornácelőtető játssza a főszerepet. A faszerkezetű előtető a hagyományos magyar fatornácok motívumát idézi meg. Tudatosan módosítottuk az oszloprasztert, a tető kinyúlási mértékét. Az eredmény egy olyan modern szerkezeti elem, amely védelmet nyújt az időjárás ellen, összeköti a két különálló épületrészt, és finom árnyékzónát hoz létre az udvar körüljárhatóságának biztosítására, építészeti keretbe helyezi a gyógynövénykertet.

Fotó: Jaksa Bálint

Tervezési program

A tervezési program alapvető célkitűzése az volt, hogy a településen korábban szétszórva vagy korszerűtlen körülmények között működő alapellátási egységeket egyetlen, modern, szinergikus komplexumba vonja össze. Az egészségházban helyet kapott a felnőttháziorvosi praxis, a gyermekorvosi rendelő, a védőnői szolgálat, valamint a fogászati szakellátás is.

A szakmai és üzemeltetői igények elemzése során a legalapvetőbb elvárásként a felnőtt és a gyermek betegellátás szigorú

Fotó: Jaksa Bálint

Fotó: Jaksa Bálint

funkcionális és térbeli szeparációja fogalmazódott meg. A fertőzésveszélyek minimalizálása, valamint a különböző korosztályok eltérő pszichés és logisztikai igényei miatt a két ellátási ágat a két különálló épülettömegben helyeztük el:

» **Északi tömb – felnőttellátás és szakellátás**: Ebben az épületrészben kaptak helyet a háziorvosi rendelők, az átjárható rendszert alkotó vizsgálók, valamint a fogászati komplexum. A rendelők egymás utáni sorolása és a mögöttük húzódó üzemi közlekedő logikus, gyors betegellátási folyamatokat tesz lehetővé, rugalmasan alkalmazkodva az orvosi praxisok változó időbeosztásához. A fogorvosi rendelő a folyosóról üvegfallal különül el, ezzel biztosítható az eltérő rendelési nyitvatartás. Ebben a tömbben található a megbízói kérésre kialakított, külső elérésű nyilvános WC is, amely a köztéri infrastruktúra kultúráját emeli magasabb szintre. Fontos megjegyezni, hogy a fogászati részleg röntgenekkel felszerelt, így az azonnali ellátás biztosítható.

» **Déli tömb – gyermekorvos és védőnői szolgálat**: A kifejezetten gyermekek számára dedikált épületrész belső térszervezése teljes egészében a fiatal korosztály és az édesanyák igényeihez igazodik. Az integrált játszósarokkal, barátságosabb belső formálással, falfestéssel rendelkezik. Ez az elrendezés csökkenti a gyermekek szorongását és nyugodt légkört teremt a védőnői tanácsadásokhoz és oltásokhoz.

Mindkét tömbben a földszinti területeket kizárólag a közvetlen betegellátásra, a vizsgálókra és a legszükségesebb személyzeti helyiségekre tartottuk fenn. A teljes gépészeti, légtechnikai és hőszivattyú-infrastruktúrát a tetőtérbe, a végoromzat mögé telepítettük. Ennek a döntésnek izgalmas építészeti következménye lett: a nyugati oldali épületbütü egy átszellőztetett, hagyományos karakterű, fali lécburkolatos oromzatot kapott, amely funkcionalitásában a gépészet takarását és szellőzését biztosítja, esztétikájában pedig gazdagítja a homlokzati textúrát. A váróterek természetes megvilágítását a tetőre helyezett fénycsatornák segítik, tiszta és világos helyiségeket alkotva.

A gyógynövénykert és a humanizált betegápolás

Az etyeki egészségház legmeghatározóbb, legsajátosabb építészeti és eszmei gesztusa a két épülettömeg által körülölelt, átriumos elrendezésű **belső gyógynövénykert**. A koncepció gyökere abban a szemléletben rejlik, hogy az igazi gyógyítás nem a betegségek tüneti kezelésével, hanem a megelőzéssel (prevencióval) és az egészségtudatos életmód kialakításával kezdődik.

Fotó: Jaksa Bálint

Fotó: Jaksa Bálint

A magyar és a Kárpát-medencei népi gyógyászat évszázados hagyományokkal rendelkezik a gyógynövények alkalmazása terén. Ez a tudásanyag a modern akadémiai orvoslás mellett nem elavult emlékként, hanem annak természetes, kiegészítő alappilléreként jelenik meg a tervben. A belső udvarban kialakított magaságyásokban a helyi klímát jól tűrő, tradicionális gyógy- és fűszernövények (mint a levendula, zsálya, kamilla, kakukkfű, menta, szurokfű) kapnak helyet.

A gyógynövénykert több szinten is kifejti jótékony hatását:

» **Szabad közösségi használat**. A kert nem elzárt botanikai kiállítás. Az itt nevelt növényeket a település lakossága és a rendelőbe érkező betegek szabadon megérinthetik, illatolhatják, sőt saját használatra szedhetnek is belőlük. Ez a gesztus lebontja a közintézmények szigorú határait, és felelős, gondoskodó viszonyt alakít ki a helyi közösség és az épület között.

» **A várakozás élményének humanizálása**. A hagyományos egészségügyi intézmények legnyomasztóbb eleme a zárt, mesterséges fényű, végtelennek tűnő orvosi folyosó. Etyeken ezzel szemben a várótermek teljes oldalfalukkal – nagy üvegfelületeken keresztül – a belső kertre néznek. A várakozó beteg nem egy kopár falat vagy egy velünk szemben ülő másik pácienst kénytelen figyelni, hanem a természetközeli, évszakokkal együtt változó növényzetet. A kert látványa, a fények játéka és az átmeneti tér védettsége csökkenti a vérnyomást, oldja a szorongást, és eltereli a figyelmet a fájdalomtól vagy a várakozási idő hosszától.

» **Mikroklíma és gyógyító környezet**. A magaságyások növényzete és a párolgás által biztosított páratartalom javítja az udvar és a környező belső terek levegőminőségét, csökkenti a nyári felmelegedést, és természetes nyugalmat áraszt.

Gazdaságosság, fenntarthatóság

A kortárs építészetben a fenntarthatóság fogalma már messze túlmutat a puszta hőszigetelési vastagságokon vagy a gépészeti hatásfokokon. Az etyeki egészségház tervezése során a fenntarthatóság három egymást erősítő dimenzióban – környezeti, gazdasági és társadalmi szinten – valósul meg.

Környezeti és anyagi fenntarthatóság

» **Helyi és időtálló anyagok**. A sóskúti mészkőburkolat alkalmazása drasztikusan csökkenti az anyagok szállításából származó karbonlábnyomot, hiszen a kőfejtő a település közvetlen szomszédságában található. A mészkő és a fa természetes, lebomló és újrahasznosítható anyagok, amelyek az évtizedek során nem csúnyulnak, hanem nemesednek, minimalizálva a homlokzatfenntartási és -festési költségeket. A tartófalak homogén, vastag agyagtéglákból épültek, kerültük a polisztirolanyagok alkalmazását.

» **Szellőzés és benapozás**. Az átriumos formálás és a keskeny épülettömegek lehetővé teszik a belső terek hatékony keresztirányú átszellőztetését. A nyári időszakban az udvari növényzet és a tornác árnyékoló hatása csökkenti a hűtési energiaigényt, míg a nagy üvegfelületek télen maximálisan kihasználják a passzív szoláris nyereséget.

» **A tetőtéri gépészet tiszta logikája**. A gépészeti berendezések tetőtérben való elhelyezése és a nyugati oromzat átszellőztetett kialakítása optimális üzemi hőmérsékletet biztosít a rendszernek, csökkentve az energiafogyasztást és megkönnyítve a karbantartási munkálatokat. Mindkét épülettömegben hővisszanyerő szellőzés is készült.

Gazdaságosság és racionális területhasználat

» **Léptékhelyes beruházás**. A két kisebb tömegből álló épületegyüttes kivitelezése és szerkezetépítése lényegesen költséghatékonyabb, mint egy bonyolult, nagy fesztávú, egyetlen tömbbe sűrített intézmény megépítése. A racionális raszterhálózat és a szeglemezes tetőszerkezetek alkalmazása csökkentette a szerkezetépítési költségeket.

» **Iparági és üzemeltetési rugalmasság**. A rendelők átjárható, moduláris rendszere lehetővé teszi, hogy az egyes helyiségek a jövőben a megváltozó orvosi igények szerint könnyen átalakíthatók vagy megoszthatók legyenek anélkül, hogy a teherhordó szerkezetekhez hozzá kellene nyúlni.

Társadalmi és funkcionális fenntarthatóság (időbeli megosztás)

A projekt leginnovatívabb gazdasági-társadalmi eleme az épület téri és időbeli **többcélúsága**. Egy egyfunkciós orvosi rendelő a hétvégéken teljesen kihasználatlanul áll, a köré épített köztér és parkolókapacitás pedig holt területté válik. Etyek esetében olyan modellt alkottunk, amely maximalizálja az ingatlan társadalmi megtérülését:

» **Piac és közösségi tér**. A hátrahúzott építési vonal által létrehozott bejárati mikrotér (a süllyesztett szökőkúttal) és a belső gyógynövénykert átriuma hétvégente a **helyi termelői piacok** lebonyolítási helyszínévé alakul át.

» **Zökkenőmentes időrend**. Mivel a piacok kizárólag szombaton működnek, a hétvégi vásári jövésmenés egyáltalán nem akadályozza a hétköznapi orvosi rendelést és a betegek nyugalmát.

» **Lokális gazdaságfejlesztés**. Ez a többfunkciós jelenlét közvetlenül támogatja a helyi kistermelőket, erősíti a közösségi összetartozást, és Etyek központi terét egy élő, lüktető találkozási ponttá emeli a hét minden napján.

Etyeki új egészségház

Átadás éve: 2024

Nettó terület: 500 m^2

Megbízó: Etyek Község Önkormányzata

Kivitelező: ÉPKAR Zrt.

Építész: Keller Ferenc, Láris Barnabás

Munkatárs: Bors Eszter, Fix Dalma, Zalai Tamás

Tartószerkezet-tervező: Nagy Éva Gizella

Épületgépész-tervező: Lobenvein Zoltán

Épületvillamosság-tervező: Haratik János

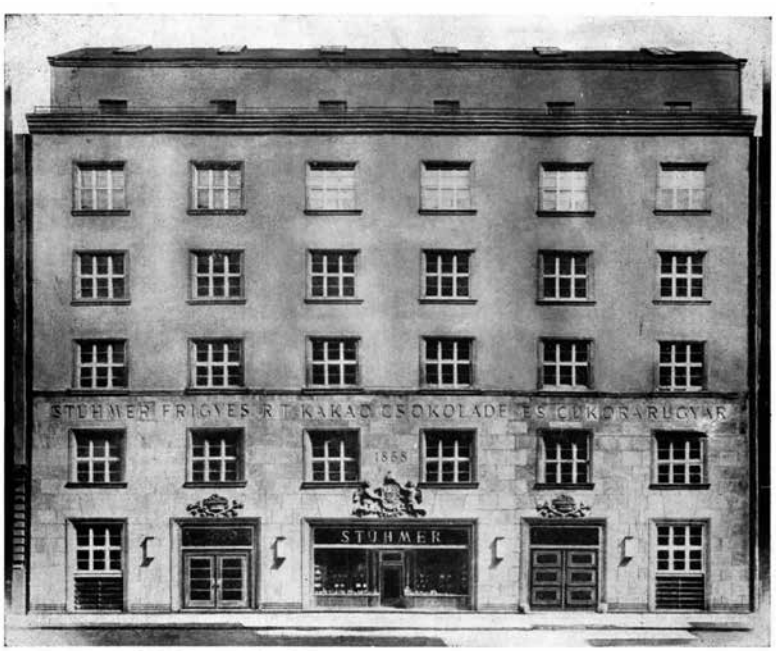
Tűzvédelmi szakértő: Szabó Norbert

Költségvetés és árkontrolling: Zajka Gábor

Tájépítész-tervező: Nemcsok Márton

Közúttervező: Ittzés Miklós

Rétegek között – az egykori Stühmer-csokoládéüzem új élete a Szentkirályi utcában

Castelli A. fiai és Kende Ferenc: Stühmer Frigyes Rt. kakaó-, csokoládé- és cukorárugyár központi épülete (1928)

Fotó: archív (Tér és forma, 1929.)

Több mint 150 év különbséggel két külföldi vállalkozó fedezte fel ugyanannak a budapesti helyszínnek a lehetőségeit. Az észak-németországi Sternbergből érkező Stühmer Frigyes az 1860-as évek második felében kezdett dolgozni a mai Szentkirályi utcában működő cukorkaüzemben, majd 1868-ban önálló vállalkozásba fogott. Az üzem a következő évtizedekben a magyar édesipar egyik meghatározó vállalkozásává fejlődött, az épület pedig vele együtt növekedett. Több mint 150 évvel később egy francia család figyelt fel az addigra irodaházként működő épületegyüttesre, hogy új funkcióval folytassa annak történetét.

A Szentkirályi utca 8. különlegessége, hogy mai formája nem egyetlen építészeti koncepció eredménye. Az egykori Stühmer-üzem fejlődésével párhuzamosan újabb épületrészek jöttek létre, a meglévőket pedig többször átépítették. Az eltérő korszakok különböző födémszerkezeteket, falszerkezeteket, alapozásokat és szintmagasságokat hagytak maguk után. Az épület így tulajdonképpen a benne működő vállalkozás több évtizedes növekedésének térbeli lenyomatává vált. A Stühmer Frigyes Rt. 1948-as államosításáig birtokolta az ingatlant, amely később több funkcióváltáson ment keresztül, és legutóbb irodaházként működött.

A D55 Építész Iroda 2022-ben kapcsolódott be generáltervezőként a szállodává alakítás folyamatába. Az első bejárások során hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a feladat lényegesen összetettebb egy hagyományos funkcióváltásnál. Nem egy homogén házat, hanem közel 160 év egymásra rakódott átépítéseit kellett egységes műszaki és építészeti rendszerbe szervezni.

A tervezés részletes épületdiagnosztikai vizsgálattal és pontfelhős felméréssel kezdődött. A meglévő szerkezetek feltárása során számos korábbi átépítés, kiváltás és egymástól eltérő szerkezeti megoldás vált láthatóvá. Az engedélyezési tervet a Petúr Stúdiótól örököltük meg, a megváltozott tulajdonosi és

Fotó: Bolla Zoltán

üzemeltetési igények miatt azonban az alaprajzi és funkcionális rendszert jelentős mértékben újra kellett gondolni. A feladat ezért messze túlmutatott egy meglévő engedélyezési terv kiviteli tervvé fejlesztésén.

Az épület eredeti ipari, majd irodai használatához képest a szállodai funkció alapvetően más térszervezést és infrastruktúrát igényelt. A szobák mellett lobbi, étterem, közösségi és kiszolgálóterületek, valamint új gépészeti és közlekedési rendszerek kialakítására volt szükség. A pince a háttérfunkciók jelentős részét fogadja be, míg a földszinten a főbejárat, a recepcióval és bárral kialakított lobbi, a reggeliző és az éttermi funkciók szerveződnek.

Az egyik legösszetettebb kérdést az eltérő korban épült szárnyak különböző padlószintjeinek összehangolása jelentette. A rámpák, a közlekedők és az új vertikális kapcsolatok rendszere úgy szervezi egységbe a házat, hogy annak történetileg kialakult szintkülönbségei közben továbbra is érzékelhetők maradnak. A hátsó, U-alakú épületrészek egy-egy új szinttel bővültek, az új felvonórendszer kialakítása pedig a meglévő alapozás megerősítését is szükségessé tette.

Hasonlóan jelentős beavatkozást igényelt a földszinti lobbi megnyitása. Itt olyan falszakasz kiváltására volt szükség, amely több emelet terhét hordta. Az udvar irányába létrehozott új üvegszerkezet a korábban elkülönülő területeket egy központi térré kapcsolja össze. A pincében a talajvíz miatt utólagos vízszigetelés és új szerkezeti lemez készült. A rekonstrukció során így nem létezett egyetlen, az egész házra alkalmazható megoldás: szinte minden épületrész saját szerkezeti és építészeti választ követelt.

Fotó: Bolla Zoltán

A történeti rétegzettséghez való viszony az építészeti koncepció egyik meghatározó eleme lett. A cél nem egy kiválasztott történeti állapot visszaállítása és nem is az épület különböző korszakainak eltüntetése volt. Éppen ellenkezőleg: olyan új

Fotó: Bolla Zoltán

Fotó: Bolla Zoltán

rendszer kialakítására törekedtünk, amely képes együtt kezelni a meglévő különbségeket.

A védett utcai homlokzat esetében ezért az eredeti karakter helyreállítása került előtérbe. A felújítás során ismét láthatóvá váltak korábban eltakart történeti részletek, köztük a kőbe vésett felirat és az évszám. A földszinti Celsius étterem íves üvegbejárata az egykori édességbolt bejáratának helyét idézi meg.

Az udvari homlokzatokon ezzel szemben egy más jellegű problémára kellett választ adni. Az egymást követő építési periódusok eltérő méretű és ritmusú nyílásrendszereit nem akartuk mesterségesen egységesíteni. A homlokzatok elé ezért egy új, homogén hálós raszter került, amely közös rendbe szervezi a mögötte megmaradó különbségeket. A sárga homlokzati szín a budapesti eklektikus építészet színes világára reflektál, míg az expandált lemezkorlátok, a látszó acélszerkezetek és a visszafogott részletképzés az épület ipari múltjához kapcsolódnak.

A kortárs réteget a francia Atelier Tropique által tervezett belsőépítészet egészíti ki. A generáltervezés egyik legfontosabb feladata az volt, hogy ez a karakteres belső világ a meglévő ház adottságai és a tartószerkezeti, gépészeti, elektromos, tűzvédelmi, akusztikai és konyhatechnológiai követelmények egyetlen működő rendszerben találkozzanak. Egy ilyen rekonstrukciónál az építészeti munka jelentős része végül éppen akkor sikeres, ha összetettsége a kész házban már nem érzékelhető.

Az épület fennállásának jelentős részében folyamatosan alkalmazkodott a benne zajló élethez: bővült, átalakult, új funkciókat fogadott be. A szállodává alakítás ennek a másfél évszázados folyamatnak egy újabb rétege. A cél nem az volt, hogy a ház történetének egyetlen pillanatát rögzítsük, hanem hogy az örökölt különbségekből egy olyan kortárs építészeti rendszert hozzunk létre, amelyben a múlt rétegei és az új használat egyszerre maradhatnak jelen.

Építésziroda: D55 Építész Iroda
Vezető tervező: Vécsey Kristóf, Bognár Dániel, Gál Ádám
Építész munkatársak: Gellár Jakab, Müller Anna, Szebeni Barbara, Schán Sára, Tótok Adrienn

Fotó: Bolla Zoltán

A cikk bővített, teljes képanyaga megtekinthető az epiteszkozlony.hu oldalon!

A mohácsi csata 500. évfordulójára megújult és kiegészült a nemzeti emlékhely

500 éve – 1526. augusztus 29.

Egy nemzet állt a mohácsi síkon, magára hagyatva mint mindig, élén a gyermekkirály egyedül, de rendíthetetlenül a győzhetetlen oszmán birodalom, a török sereg felfoghatatlan mértékű túlereje ellen.

Egyedül, de mégse. Mert ez a befogadó nemzet a bajban összekapaszkodott széthúzó rendjeivel, távoli nemzettestjeivel, együttélő nemzetiségeivel, így alkottak elszánt, soknemzetiségű csapatot, akik a vészben megpróbálták a lehetetlent; megállítani az özönlő veszedelmet, megvédeni a hont és megvédeni Európát…

„Ezüstösen villog fönn a zománckereszt és vérre szomjazik a háborús acél, a sápadó sereg sietve útra kél és zúg, mint a köpű, mely nyüzsgő rajt ereszt.” (Kosztolányi Dezső: Mohács)

…és a reménytelen küzdelemben vérüket adták a honért.

Vereség volt. De „csak” vereség volt? Vagy emberfeletti helytállás, tragikus „üzenet” az utókornak a nemzeti összetartozásról? Egy nemzet „jellemrajza”, karakterisztikája?

50 éve – 1976 (a 450. évforduló)

„Mohács mellett van egy kaszálatlan mező,
Az a világon a legnagyobb temető;
Egy egész nemzetre terül ott szemfedő…”
(Gárdonyi Géza: Az egri csillagok)

A Jóisten kegyelméből több száz évvel a csata után a sátorhelyi föld kinyílt és megmutatta az egykori pokoljárás nyomait. Nagy tudású régészek, történészek és antropológusok vették át a terepet – emberfeletti munkával hozták felszínre – és fejtették meg a múlt üzenetét, a tudomány segítségével csalogatták vissza az elfeledett hősök bolyongó lelkeit. És innen nem volt

Fotó: Walton (Reimholz) Eszter

megállás, a regnáló földi hatalom kelletlenül, de meghajolt az égi hatalom előtt… **Vadász György** – Ybl- és Kossuth-díjas építőművész, akadémikus, a Nemzet Művésze – vette kezébe a karmesteri pálcát, hogy megszülethessen a nemzeti emlékezet kompozíciója.

Nagy küzdelem volt ez a vállalás is, másféle csata a rejtett dimenziókban… A kommunizmus „tűrt” kategóriájában apám, Vadász György összeverbuvált egy új „sereget”, egy ütőképes csapatot. De micsoda csapat volt az, mindannyian telve hittel, tehetséggel, elkötelezettséggel, kitartással és – mint 500 éve – hazaszeretettel!

Fotó: Walton (Reimholz) Eszter

Fotó: Walton (Reimholz) Eszter

Az emlékhely 1976-ban a csata 450. évfordulóján egy komplex koncepció alapján valósult meg, magába sűrítve a Mohács-hagyomány különböző rétegeit. Az emlékhely létrehozásában több alkotó működött közre, hogy művészi formába öntsék a csatához kapcsolódó toposzrendszer elemeit. Ilyenek voltak: a Pölöskei József ötvösművész által készített „Hádész-kapu", Illés Gyula szökőkútja – amely az ország három részre szakadását jelképezi –, Bencsik István térképköve, illetve Rétfalvi Sándor kőtáblái és bronz falevelei. Az emlékhelyet egy sírjelekből álló szimbolikus „sírkert" gazdagítja. A sírjeleket is több művész faragta: **Kő Pál** akadémikus, a közelmúltban elhunyt Kossuth-díjas szobrászművész, a Nemzet Művésze és **Kiss Sándor** szobrászművész „karmesteri" vezetésével. (Velük dolgozott még Király József, Samu Géza, ifj. Szabó István szobrászművészek.)

A Mohácsi Nemzeti Emlékhely azóta egy méltóságot sugárzó, a „nemzeti temető" eszméjét kifejező alkotás, amely a helyi és az országos emlékezetben ma is élőnek számít. A három oldalról erdővel körbevett emlékhely kapuzatból, a mögötte álló, Szent Koronát idéző központi épületből, mögötte az 1976-ban a kor stílusában megépített, süllyesztett emlékhelyből, valamint a csata addig megtalált öt tömegsírját rejtő koncentrikus sírkertből áll. A sírkertben a tömegsírok között fából készült szobrok, kopjafák emlékeztetnek a csata résztvevőire.

Így tehát Vadász György ihletett vonalai nyomán életre kelt a múlt…

De akkor ez még „csak" a „befejezetlen múlt" XX. századi pillanatképe volt. Egy lélegzetelállító művészi tabló a heroikus csatáról, de még a Jóisten szimbolikus jelenléte nélkül, a menny és a pokol megidézése nélkül… A feltámadás még váratott magára…

2026 – 500. évforduló – a kompozíció befejezése

„Eldődeink siralmas harczhelyén, Zöldebb a fű Mohácsnak mezején; Több illat tölti a virágokat, S a gazda, mondják, szebb kalászt arat." (Eötvös József: Mohács)

A föld gyógyul és nyugalmi állapotra törekszik. Újra megnyitja a rejtett sírhantokat és kitisztítja a sebeket… Újabb tanulmányok, újabb régészeti feltárások után, kutatások, elemzések és

Fotó: Walton (Reimholz) Eszter

„megsejtések” után, lassan kirajzolódott a pontos és hiteles történet.

És a régészek fantasztikus munkáját követően 2023 évben újra összeállt egy nagyszerű művészcsapat, most már **Vadász Bence** DLA, Ybl-díjas építész, akadémikus és **Vadász Balázs** Vedres-díjas építész vezetésével. És megint ihletett alkotók, az ország kiemelkedő tehetségei fogtak össze (Halassy Csilla, Borbás Márton és Gálhidy Péter Munkácsy-díjas szobrászművészek, Kő Boldizsár, Kő Virág és alkotótársaik, Lenzsér Péter Ybl-díjas építész, bútortervező, Nagy Márta Ferenczy Noémi-díjas keramikusművész, Vincze Attila és Kontra Dániel kertépítészek, Veres Kálmán szobrászművész – Závoczky Szabolcsnak, a DDNP vezetőjének és Móczár Gábornak, a NÖRI igazgatójának segítsége mellett –, hogy teljessé váljon az összművészeti kompozíció, hogy „harmonikus egésszé” nemesedjen a történelmi és emocionális tabló.

Hogy eredeti helyén, a föld alatt – most már egzakt tudás birtokában – egy kereszttengelyre szervezett „múzeumban” mutathassuk meg, milyen drámai történések, tragédiák lenyomatai vannak 500 éve a mohácsi szérű alatt „Hádész Birodalmában”. Ez a jelenlegi süllyesztett térből két irányban feltárható, térszint alatti múzeumi tércsoport a jelenlegi főtengelyen egy határozott kereszttengelyt jelöl ki. A „koronától” induló, a koncentrikus sírkerten át a térsort és az „időutazást” lezáró kápolnáig futó történelmi tengelyt átmetsző, föld alá futó két szárny önmagában is szimbolikus keresztet formáz. Mintegy a „korona és a templom” közötti jelképes térben „felmutatva” a keresztény magyarság önfeláldozó és Európát „megváltó” mohácsi megfeszíttetését is... A „dombház” két épületszárnyának szalagszerűen hullámzó felülnézete a magyar trikolort is idézheti a szemlélőben.

Ugyanakkor fontosnak éreztük, hogy a múlt szimbolikus és művészi emlékezete mellett – térből és időből kiemelkedve – felcsillanhasson a transzcendens jövő, a hittel teli nyugvópont, az emlékhely tengelyeit lezáró, égbe törő „feszületekkel”. Egy vesztes csata után lassan újra megerősödő, felemelkedő és a kósza erővonalakat összegyűjtő – végül mégis győzedelmes – keresztény hit építész szimbólumaként. A szakrálissá váló főtengelyt és a történelmi „utazást”, hadi sátrakat és hármas oltárokat idéző kicsiny kápolna zárja, karcsú, égbe törő, zsolnai kerámiasüveggel és mívesen formált kereszttel. Ez a „magyar kápolna” centrális és zárt egység, de nyitott állapotában az emlékezők felé kitárulkozó szakrális tér, középpontjában egyszerű oltárral. Egyszerű, vasbeton szerkezetű konstrukció, a magyar formavilágra és a nemzeti anyaghasználatra való direkt és rejtett utalásokkal. Szárnyas oltárt formázó hármas kapuzata a Szent Korona jelrendszerét idézi. Belső alulnézete – transzcendens, időtlen látvány –, aranyfüsttel színezett homogén felületei a végtelenbe futó perspektívát érzékeltetnek... A kápolnához vizuálisan kapcsolódik egy koncentrikus, köralaprajzú térszint alatti építmény, amely külső karéjában elsősorban osszárium, központi magja pedig valódi altemplomként is szolgál, benne Borbás Márton döbbenetes domborműveivel.

A kápolna köralaprajzú, díszburkolt, külső kegyeleti tere nagy létszámú megemlékezések és szertartások színtere lehet. Íves lépcsőinek körítő falai tömör „hátteret adnak” a kápolna magasba törő tornyának. Ez az íves fal emlékezeti funkcióval is bír, hisz ez az elhunyt hősök neveit soroló „hősök fala”.

Az 1976-ban megszületett kultikus tartalmú és most megújuló koncentrikus kegyeleti tér külső gyűrűjének félköríves „bugy-

Fotó: Walton (Reimholz) Eszter

raiba" a csatában részt vett népek emlékhelyeit alakítottuk ki, egységes méretben és formavilágban, de az adott nemzet szimbólumrendszerével. Új és szimbolikus tartalmú elem még Rétfalvi Sándor feszülete, amelyet a török betörést szimbolizáló tengely végpontjába helyeztünk el, mintegy isteni hatalommal megállítva és „lefegyverezve" a pusztítást…

2026-ban a csata 500. évfordulóján a hősök szimbolikus újratemetésével lezárult ez az eddig befejezetlen magyar dráma. Méltó épített és táji környezetben emlékezhetünk önfeláldozó eleinkre, akik – mint már annyiszor – testükkel védték szülőföldjüket és egész Európát. Elbuktak, de mi ma is főhajtással emlékezünk hősiességükre. A sírkert újjászületésével, az új szakrális épületek és tércsoportok megvalósulásával és a 2026-os egyházi szertartással 500 év régészeti vizsgálataira, történeti kutatásaira, antropológiai elemzéseire is pont kerülhet és az 50 éve elindított tervezés szimbolikus gondolati íve is lezárulhat.

Hazatértek a vitézek.

Hazatértünk mi is, utódok, kutatók, művészek, alkotók.

Bevégeztetett.

Vadász Bence DLA
Ybl-díjas építész
akadémikus

Generálkoordináció: Vadász és Társai Építőművész Kft.
Építésztervezők: Vadász Bence DLA, Vadász Balázs, Salacz Ádám
Építész munkatársak: Gulyás Éva, Czér Péter, Meszlényi Ambrus
Kert és környezettervezés: Kontra Dániel, Király-Salgó Borbála – U-Concept; Vincze Attila, Hudák Katalin – Pagony Táj- és Kertépítész Iroda
Épületszerkezetek: Horváth Sándor, Schreiber Gábor, Lengyel Dávid – Pataky és Horváth Építésziroda Kft.
Kiállítástervezés: Balogh András – Pazirik Informatikai Kft.; Porubszky Helga – PH-Idea Kft.
Kápolna, Zsolnay cserépfedés: Prof. Nagy Márta keramikusművész
Kápolna, egyedi belsőépítészet: Lenzsér Péter faszobrász iparművész, építész
Hádész Kapu felújítása: Veres Kálmán Herman Lipót-díjas szobrászművész
Képzőművészet: Borbás Márton Munkácsy-díjas szobrászművész, Halassy Csilla szobrászművész
Kő Pál-szobrok felújítása: Kő Boldizsár, Kő Virág, Gálhidy Péter Munkácsy-díjas szobrászművész, Blaskó Sándor, Czakó Rita, Fülöp Gábor, N.S. Nagy Sándor, Raffay Dávid, Székó Gábor, Szőnyi Endre, Takács Máté, Böjte-Horváth István, Gerstenkorn Román, Józsa Pál, Kotormán László, Kotormán Norbert, Lukács István
Bronz corpus alkotója: Rétfalvi Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész

Újabb sikeres tűzállósági vizsgálat vegyes rétegrendű lapostető szerkezeten

A korszerű csarnoképületek záróföldéme jellemzően magasbordás trapézlemezből kialakított könnyűszerkezet. A trapézlemez ebben az esetben nem az épület fedését biztosítja, hanem tartószerkezeti elemként működik. Erre kerül a párazáró réteg, a hőszigetelés, végül pedig a csapadékvíz elleni szigetelés. A hőszigetelés készülhet kizárólag kőzetgyapotból, de műszakilag és statikailag is kedvező megoldást jelenthet a kőzetgyapot és az expandált polisztirolhab kombinációja, vagyis a vegyes rétegfelépítés.

Az Austrotherm Kft. 2008-ban Magyarországon elsőként vizsgáltatott ilyen födémszerkezetet. Azóta számos lapostető valósult meg ezzel a megoldással, köztük a közel 95 000 m²-es gyáli PEPCO csarnok. A vállalat 2018 óta 30 perces tűzállósági vizsgálati eredménnyel rendelkezik, ezzel az Austrotherm egyedülálló ezen a területen. A vizsgálati szabványok változása miatt azonban szükségessé vált a korábbi vizsgálati eredmények megújítása.

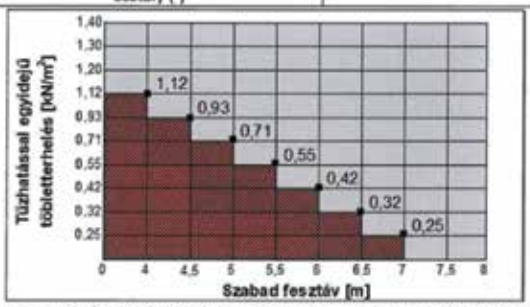
Az új, valós léptékű tűztesztet 2025 novemberében végezték el, az új Tűzvédelmi Megfelelőségi Igazolást pedig az eredmények kiértékelését követően, 2026 áprilisában adták ki. A vizsgálat során a szerkezet teherhordó képességét (R), integritását, vagyis a lángáttörés megakadályozását (E), valamint hőszigetelő képességét, azaz a tűztől védett oldali felmelegedést (I) értékelték. Emellett folyamatosan mérték a lehajlás mértékét és sebességét is.

A korábbi konzolos modell helyett ezúttal statikailag kedvezőtlenebb, kéttámaszú szerkezetet vizsgáltak. A tartószerkezetet 0,88 mm vastag ArcelorMittal Hacierco 153/290 trapézlemez alkotta. Erre polietilén párazáró fólia, két rétegben összesen 8 cm kőzetgyapot, majd 8 cm Austrotherm AT-N100 expandált polisztirolhab került. A műanyaglemez vízszigetelés alatt 120 g/m² felülettömegű üvegfátyol elválasztó réteget alkalmaztak, amely a külső tűz terjedésének mérséklésében is fontos szerepet tölthet be.

A vizsgált, 600 cm-es főtartó-tengelytávolságú, jellemzően 550 cm szabad fesztávolságú szerkezet az önsúlyán felül, tűzhatás mellett 55 kN/m² többletterhelést teszi lehetővé. Ebből le kell vonni a meteorológiai terheket és a végleges rétegrend önsúlynövekményét, a fennmaradó tartalék pedig installációs teherként vehető számításba.

A lehajlás a 30. perc után haladta meg a számított határértéket, ezért a szerkezet B REI 30 tűzállósági teljesítménye igazolható. A szerkezet integritási képessége csak lényegesen később szűnt meg, a tűzmentett oldalon mért hőmérséklet-emelkedés pedig a vizsgálat során nem lépte túl a megengedett határértékeket.

Az építményszerkezet jellemzői (és mértékegységeik)	Érték/adat	Vizsgálati/értékelési mód
Tűzállósági teljesítmény (perc)	RE 30 / REI 30 [1] [2] [3] [4] [5] [6]	MSZ EN 1365-2:2015 MSZ EN 13501-2:2023
Tűzvédelmi osztály (-)	B [7] [8]	TvMI 11.3:2022.06.13. számú Tűzvédelmi Műszaki Irányelv 3.2. pontja
Külső tűzhatással szembeni viselkedési osztály (-)	$B_{roof}(t1)$ [9]	MSZ EN 13501-5:2016

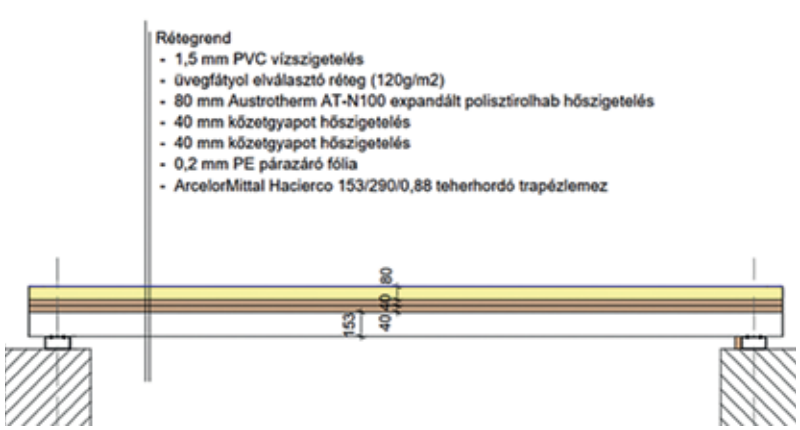

- Vizsgálat alapján, az ÉMI Nonprofit Kft. által számítással igazolt érték (RE 30 / REI 30; B)

Az „RE 30 / REI 30" tűzállósági teljesítményt a színezett (sraffozott) területen igazoljuk két- vagy többtámaszú kialakítású tartókra.

A vegyes rétegrend jelentősen csökkentheti a tartószerkezet terhelését. A lapostetőkön alkalmazható polisztirolhab testsűrűsége megközelítőleg 19 kg/m³, míg a kőzetgyapoté akár 140 kg/m³ is lehet. A kombinált megoldás négyzetméterenként legalább 20 kg-mal mérsékelheti a terhelést, ezáltal további installációk elhelyezéséhez biztosíthat tartalékot. Ez tűzhatás esetén különösen előnyös, mivel az acél körülbelül 600 °C-on szilárdságának jelentős részét elveszíti.

Trapézlemezes födémszerkezetnél 8 cm alsó kőzetgyapot réteggel B REI 30, 5 cm-rel pedig B REI 15 teljesítmény igazolható. A fölé kerülő polisztirolhab vastagsága akár 30 cm-ig növelhető. A rétegrendben fehér, valamint fokozott hőszigetelő képességű Grafit® termékek is alkalmazhatók 100, 150 vagy 200 kPa nyomószilárdsági kategóriában. A TvMI gondolatmenete alapján kidolgozott kivitelezési részletrajzok a TMI mellékletében érhetők el.

Hogyan segítik a Mapei Kft. mérnöktanácsadói a tervezők munkáját?

Mapei Kft. mérnöktanácsadó csapat

Egy épület műszaki minősége már a tervezőasztalon eldől. A megfelelő rétegrendek, rendszermegoldások és műszaki részletek meghatározása azonban sok esetben olyan speciális alkalmazástechnikai ismereteket igényel, amelyekben fontos segítséget jelenthet egy felkészült szakmai partner.

A Mapei Kft. mérnöktanácsadói már a tervezés során együttműködnek az építészekkel és a szakági tervezőkkel. Segítenek az adott szerkezethez és igénybevételhez illeszkedő rendszermegoldások, rétegrendek és műszaki részletek kidolgozásában, valamint a szükséges műszaki dokumentáció összeállításában. A cél, hogy a tervben meghatározott megoldások a kivitelezés során is biztonsággal megvalósíthatók legyenek.

Műszaki támogatás a tervezői döntésekhez

A korai szakmai egyeztetés különösen fontos összetett csomópontok, vízszigetelések, burkolati rendszerek vagy meglévő szerkezetek felújítása esetén. A mérnöktanácsadók nem egy-egy termékben, hanem egymáshoz illeszkedő műszaki megoldásokban gondolkodnak. Ez segíthet csökkenteni a kivitelezés közbeni módosításokat és az ezekből eredő műszaki bizonytalanságokat.

Felújításoknál ennek még nagyobb jelentősége lehet, hiszen a meglévő szerkezet állapota és korábbi rétegrendje sokszor csak részben ismert. Ilyenkor műszaki konzultáció és rendszerjavaslat segíti az adottságokhoz igazodó technológia meghatározását.

Minták a biztosabb döntésekhez

Azoknál a projekteknél, ahol a megjelenés is meghatározó, a Mapei termékmintákkal, egyes rendszereknél pedig mintafelületekkel támogatja a tervezést. Így a tervező és a megrendelő még a kivitelezés előtt valós körülmények között értékelheti a kiválasztott színeket, textúrákat és felületeket.

Jobbra: a balatonfüredi Füredliget Pavilon homlokzati színeinek mintafelülete

A tervtől a megvalósításig

A mérnöktanácsadás összekötő kapocs a tervezői elképzelés és a kivitelezés között. A Mapei szakmai partnerként műszaki tudással, rendszerben gondolkodó megoldásokkal és gyakorlati tapasztalattal segíti, hogy a tervezés során meghozott döntésekből tartós, megbízható és a gyakorlatban is működő megoldások születhessenek.

Keresse a Mapei mérnöktanácsadóit, szívesen segítenek az építési álmok megvalósításában!

Az elkészült balatonfüredi Füredliget Pavilon

Öröklicencből előfizetés: 2026-ban még kedvezményesen válthat

Mit jelent az SSA kivezetése az Archicad-felhasználóknak, és milyen lehetőséget kínál a Graphisoft S2S programja?

A Graphisoft 2025 végéig fokozatosan kivezette az öröklicencek értékesítését és a hozzájuk kapcsolódó szoftverszolgáltatási szerződést (SSA). 2026-tól az Archicad új licencei már előfizetéses konstrukcióban érhetők el, a meglévő öröklicencek azonban továbbra is használhatók. Az SSA-val rendelkező ügyfelek számára a Graphisoft S2S (SSA to Subscription) programja kedvezményes lehetőséget kínál az előfizetésre történő átállásra.

„Az idén még aktív SSA-szerződéssel rendelkező ügyfelek – köztük azok is, akiknek a szerződése idén vagy korábban fordult – extra kedvezményekkel válthatnak. Jövőre a kedvezmények, az árak és a belépési feltételek is változnak." – emelte ki **Bayer Tamás, a Graphisoft Magyarországért felelős értékesítési igazgatója**.

Előfizetés akár hat évre tervezhető feltételekkel

Az S2S-programban akár hároméves előfizetés is választható, amely a program feltételei szerint egyszer további három évre meghosszabbítható. Ez lehetőséget ad arra, hogy az iroda hosszabb távra tervezze meg szoftverhasználatának költségeit, a jelenlegi SSA-díjhoz közeli árszinten.

Az előfizetés hozzáférést biztosít az Archicad aktuális és újabb verzióihoz, illetve a Graphisoft mesterséges intelligencia megoldásaihoz. Az Archicad Collaborate-csomag emellett a felhőalapú csapatmunkát és további többletszolgáltatokat is tartalmaz.

Mi történik a korábbi projektekkel?

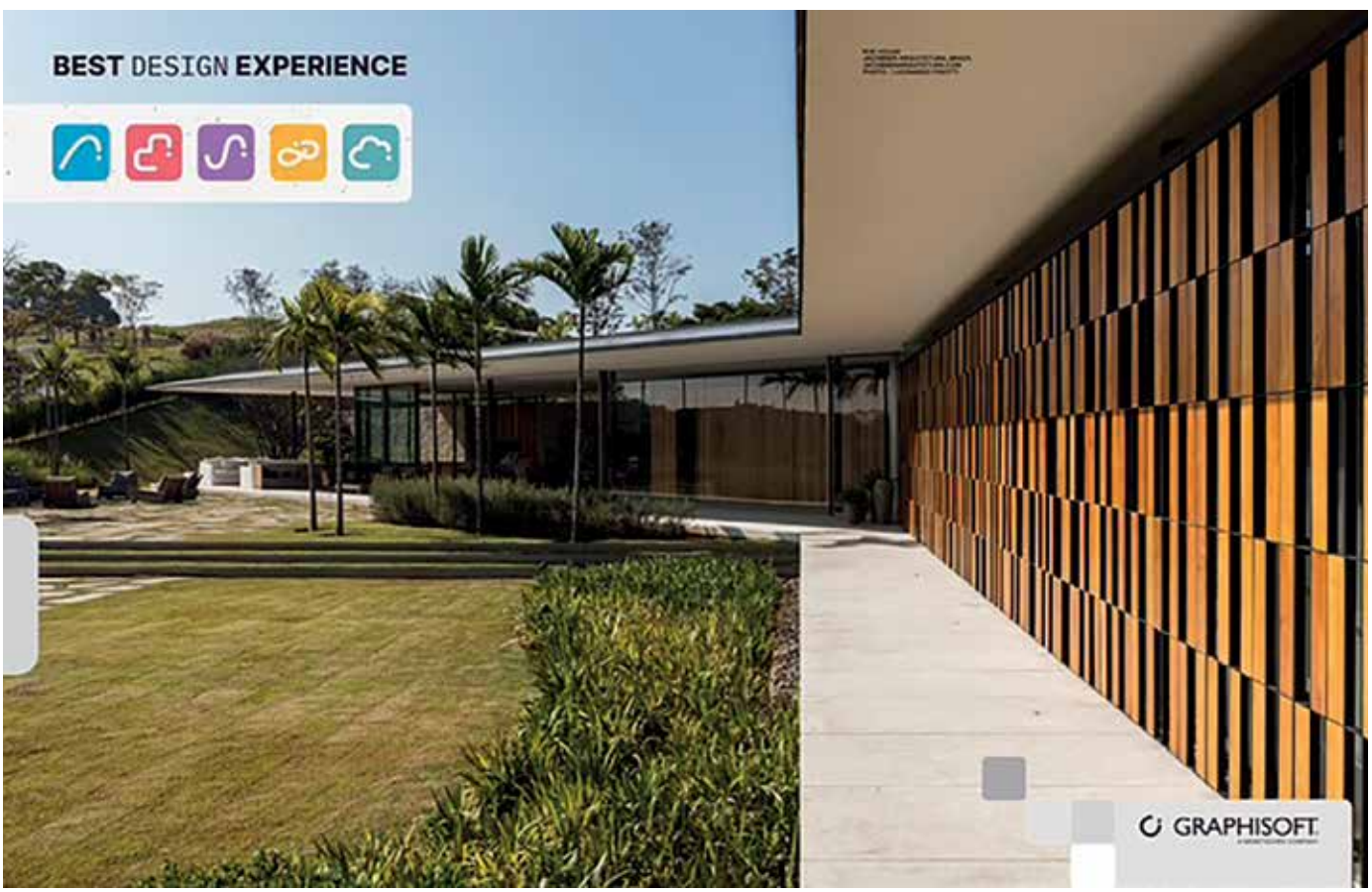
Az S2S-konverzió során az ügyfél a meglévő öröklicence helyett előfizetéses licencet, valamint Archicad 25-ös kompatibilitási öröklicencet kap. A kompatibilitási licenccel az Archicad 25-ös és korábbi verzióiban készült projektek továbbra is megnyithatók és szerkeszthetők, egészen az Archicad 8.1-ig. Az Archicad 26-os és újabb verziók használatát az előfizetéses licenc teszi lehetővé. A két licenc egyidejűleg nem használható, a megfelelő verziót a projekt igényei szerint lehet kiválasztani.

A program feltételei szerint a konverziós időszak végén lehetőség van visszatérni a legfrissebb öröklicences verzióra, SSA-lefedettség nélkül.

A feltételek miatt érdemes időben egyeztetni

Az S2S-program 2. fázisának feltételei Magyarországon 2026. december 31-ig érvényesek. Aki mérlegeli az átállást, annak érdemes még az év vége előtt egyeztetnie a Graphisoft értékesítési csapatával a saját jogosultságáról, a választható konstrukciókról és az érvényes kedvezményekről.

További információkért olvassa be a QR-kódot!

A cikk bővített, teljes képanyaga megtekinthető az epiteszkozlony.hu oldalon!

Ingyenes ROCKWOOL-webinárium – 2026. okt. 30. 10^{00}

Miért fontos a nem éghető szigetelések alkalmazása?

Az épületek energiahatékonyságának javítása ma már megkerülhetetlen tervezési feladat. A hőszigetelés kiválasztása azonban nem szűkíthető le a hővezetési tényező összehasonlítására. Egy szigetelőanyag a kész szerkezet részeként egyszerre befolyásolja az energetikai teljesítményt, a tűzvédelmet, az akusztikai komfortot, a páratechnikai működést, a tartósságot, a kivitelezhetőséget és végső soron az épület értékállóságát.

A tervezőnek ezért nem egyszerűen „jó hőszigetelést" kell választania, hanem az adott beépítési helyzethez igazodó, igazolt teljesítményű rendszert. A szerkezet megfelelősége nem vezethető le egyetlen termékadatból: figyelembe kell venni a jogszabályi és szabványi követelményeket, a rendszerminősítéseket, az alkalmazástechnikai előírásokat, a rögzítési módot, a csomópontokat, valamint a végfelhasználás szerinti állapotot is. A védelmi síkok folytonosságát nemcsak hő- és páratechnikai, hanem tűzvédelmi és akusztikai szempontból is biztosítani kell. Egy áttörés, szerelődoboz, tetőösszefolyó vagy homlokzati csomópont hibája olyan gyenge ponttá válhat, amelyen keresztül a tűz és a füst továbbterjedhet, illetve a szerkezet igazolt teljesítménye is elveszhet.

Különösen fontos pontosan meghatározni az alkalmazandó anyagot. Az „ásványgyapot" gyűjtőfogalom: kőzetgyapotot és üveggyapotot is jelenthet, ezek azonban nem minden esetben csereszabatosak. Mindkettő lehet nem éghető, mégis eltérhet az olvadáspontjuk, testsűrűségük, mechanikai viselkedésük és a minősített szerkezetekben való alkalmazhatóságuk. Ha egy rendszert kőzetgyapottal vizsgáltak és minősítettek, attól nem lehet automatikusan eltérni pusztán azért, mert egy másik termék azonos tűzvédelmi osztályba tartozik.

A nem éghető szigetelések szerepe az energetikai korszerűsítéseknél is felértékelődik. A jól hőszigetelt épület kisebb hőveszteség kedvező az üzemeltetés során, tűz esetén azonban a megváltozott szerkezeti és használati feltételeket is értékelni kell. Az éghető anyagok mennyiségének növekedése, a légrések, az átszellőztetett homlokzatok, a napelemes rendszerek, a gépészeti és villamos átvezetések új tűzterjedési útvonalakat hozhatnak létre. A jogszabályi minimum teljesítése mellett ezért a tulajdonosi értékvédelem, az üzemfolytonosság és a helyreállítás várható következményei is tervezési szempontá válhatnak.

Az anyagválasztás az épület használati minőségére és hosszú távú működésére is kihat. A szigetelés javíthatja, de kedvezőtlen választás esetén ronthatja is az alapszerkezet akusztikai vagy tűzvédelmi teljesítményét. Szerelt szerkezeteknél az illeszkedés, a rugalmasság és a hézagmentes kitöltés gyakran fontosabb a kész szerkezet hatékonysága szempontjából, mint egy kiragadott termékadat. A látszólag kedvezőbb hővezetési tényező sem feltétlenül eredményez jobb szerkezetet, ha a választott termék több rögzítést igényel, nem illeszkedik megfelelően, vagy eltér a vizsgált rétegrendtől. A valódi optimalizálás ezért nem az egyes termékjellemzők versenye, hanem a teljes szerkezet energetikai, akusztikai, tűzvédelmi és kivitelezési követelményeinek összehangolása.

A „Miért fontos a nem éghető szigetelések alkalmazása?" című webináriumon ezeket az összefüggéseket építészeti szemlélettel járjuk körül. Bemutatjuk, miként kapcsolódik össze a tűzvédelmi, energetikai, akusztikai és páratechnikai teljesítmény, miért nem elegendő egyetlen műszaki jellemző alapján dönteni, és mire kell figyelni a termék, a szerkezet, a csomópontok és az igazoló dokumentumok összehangolásakor.

Időpont: 2026. október 30. 10:00

Jelentkezés és további információ:
https://www.rockwool.com/hu/lp2/webinarium-epiteszeknek/

Lestyán Mária
szakmai kapcsolatokért felelős igazgató
ROCKWOOL Hungary Kft.

Műemléki homlokzat megőrzése mellett is csökkenthető az energiafogyasztás

Egy korszerűtlen lakás felújítása ma már nemcsak energiamegtakarítási kérdés, hanem a komfortérzet és az értéknövekedés kulcsa is. A Multipor ásványi hőszigetelő lapjai biztonságos, környezetbarát és sokoldalú megoldást kínálnak azoknak, akik esztétikai kompromisszumok nélkül szeretnék korszerűsíteni otthonukat, akár a külső homlokzat érintése nélkül.

A hazai épületállomány jelentős része olyan ingatlanokból áll, melyeknek a külső homlokzata műemlékvédelmi oltalom alatt áll, vagy társasházi közösségek része, ahol közös döntés szükséges bármilyen külső beavatkozáshoz. A felújítási projektek így gyakran szűk mozgástérrel rendelkeznek: a homlokzat nem érinthető, annak ellenére, hogy a fűtési energiaigény csökkentésére és ezáltal a lakás komfortérzetének javítására megvan a tényleges tulajdonosi igény. A belső oldali hőszigetelés ilyen esetekben válik nélkülözhetetlen megoldássá. A Multipor ásványi hőszigetelő lapok alkalmasak erre a feladatra, nem véletlen, hogy műszaki kutatások és gyakorlati felújítások egyaránt ezt a rendszert jelölték meg optimálisnak.

Műemlékvédelem és energetikai korszerűsítés: ritkán találkoznak ilyen jól

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen 2024-ben készült TDK-kutatása – ami a historizáló társasházak belső oldali hőszigetelését vizsgálta – egyértelműen bebizonyította, hogy egy valós saroklakás falának belső oldali hőszigetelése 8 cm-es Multipor-lapokkal több mint 20% fűtésienergia-megtakarítást eredményezett, mindezt a nyílászárók vagy a fűtési rendszer korszerűsítése nélkül.

Miért működik ennyire jól a Multipor?

A hőveszteség csökkentése télen, valamint a belső terek túlmelegedésének mérséklése nyáron egyaránt alapvető cél. A Multipor ásványi anyagszerkezete olyan stabil hőszigetelő képességet biztosít, mely mindkét irányú hőáramlást hatékonyan szabályozza.

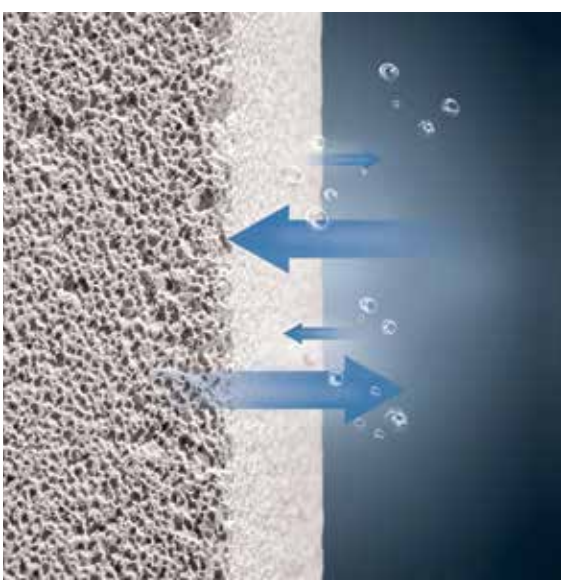
Kiváló eredmények érhetők el belső oldali alkalmazásával, ahol
» a külső homlokzat nem szigetelhető,
» a pince- vagy garázsfödém alulról hűti a felső szinteket,
» történelmi vagy díszített homlokzat megőrzése a cél.

A belső oldali hőszigetelés legnagyobb kockázata a páratechnikai hibákból fakad: penészképződés, nedvesedés, illetve a külső falak elfagyása. Az ásványi hőszigetelő lap azonban ezekre a jelenségekre természetes módon válaszol. A Multipor szerkezete képes felvenni és leadni a párát, miközben lúgos közege meggátolja a penészképződést pára- és fóliaréteg alkalmazása nélkül. Még komplex hőhidas csomópontok – például külső falsarkok – esetében sem jelentkezik olyan kockázat, amely állagvédelmi problémát vetne fel. Nem éghető, nem bocsát ki füstöt vagy mérgező gázokat, így különösen ajánlott pincék, mélygarázsok és folyosók alulról hűlő födémjeinél.

Összességében a Multipor ásványi hőszigetelő lapok beépítésével megvalósított belső oldali energetikai felújítás:
» biztonságos,
» páratechnikailag stabil,
» környezetbarát (műanyagmentes),
» tűzálló,
» és kimagasló energiamegtakarítást biztosít.

Mindezt úgy, hogy közben megőrzi a homlokzat esztétikai és kulturális értékeit, és könnyű megmunkálhatóságából adódóan akár saját kezű kivitelezésre is alkalmas. A Multipor rendszere a korszerű épületfelújítás egyik legmegbízhatóbb és legsokoldalúbb alternatívája.

További információ: *www.multipor.hu*

A cikk bővített, teljes képanyaga megtekinthető az epiteszkozlony.hu oldalon!

URSA AIR légtechnikai rendszer IT támogatással

Amikor a modellből közvetlenül gyártási információ készül

Egy modern épület légtechnikai rendszere nem csak a légcsatornából áll. Ez egy komplex rendszer, amelyben megtalálhatóak a különböző idomok, szűkítők, könyökök, légelosztó dobozok, átmeneti idomok, stb. Ezek tervezése ma már lehetetlen papír alapon, nem csak az összetettségük miatt, de az épület szerkezetei és más gépészeti rendszereivel való ütközések elkerülése miatt is, ezért 3D környezetben, BIM környezetben történik. Ehhez pedig szükség van profi IT támogatásra, tervező méretező szoftverre.

Ehhez készült el az URSA AIR szoftver, amely megjelenésével a tervezőasztaltól a kivitelezésig tartó folyamat is teljesen digitalizálttá és optimalizálttá válik.

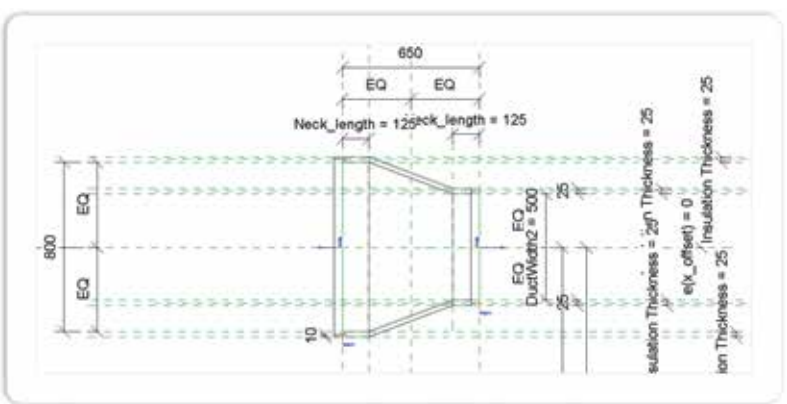
Az URSA AIR ásványgyapot alapú légcsatorna-rendszerei régóta jelen vannak a professzionális légtechnikai megoldások között. A speciálisan kialakított panelek a levegő elvezetése mellett hőszigetelési és akusztikai szempontból is hatékony megoldást kínálnak.

A szoftver mögött álló URSA AIR panelek műszaki paraméterei közvetlenül megjelennek a digitális modellben.

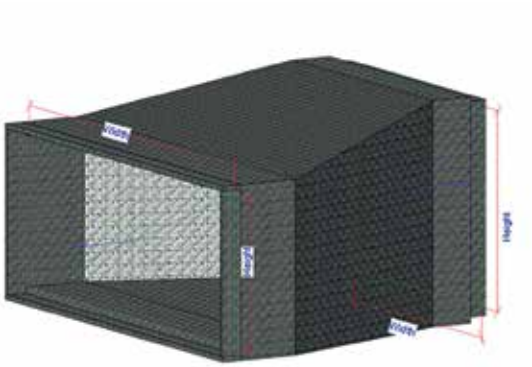
Akusztikai komfort: a panelek magas sűrűségű ásványgyapot magja rendkívüli hangelnyelő képességgel bír, amelyből kifolyólag sok esetben feleslegessé válik külön hangcsillapító dobozok (kulisszák) beépítése.

Hőszigetelés és energiahatékonyság: A panelek rendkívül alacsony λ ≈ 0,033-0,038 W/mK hővezetési tényezője garantálja a minimális hőveszteséget.

Tűzállósági szempontok és és légtömörség: A panelek A2-s1, d0 (nem éghető) és B-s1, d0 tűzvédelmi osztállyal rendelkeznek, belső kasírozásuk (tiszta alumínium vagy speciális szövet) pedig minimalizálja a súrlódási veszteséget és garantálja a legmagasabb szintű, C osztályú légtömörséget.

Optimális szabásminta: A szoftver a 3D-s gépészeti modell alapján darabjaira bontja a légcsatornákat, és geometriailag a lehető legoptimálisabban rendezi el az elemeket a standard URSA AIR paneleken. A hagyományos, helyszíni szabás során a panelek akár 15–25%-a is hulladékká válhat az összetett idomok (ívek, elágazások, szűkítések) kézi kiterítése miatt.

Az URSA Revit Add-on fejlesztés összekapcsolja a BIM-modellt a gyártási előkészítéssel, így a szigetelés már nem csupán egy vonalvastagság a modellen, hanem ténylegesen gyártható és kivitelezhető elem. A fejlesztésében matematikai és gyártástechnológiai szabályok közvetlenül a Revit familykbe kerültek beépítésre, így a rendszer csak olyan elemeket enged létrehozni, amelyek valóban gyárthatók és kiszabhatók. A modellezett elemek olyan paraméterezést kapnak, amely támogatja az automatikus anyagkigyűjtést, tételjegyzék-készítést és az elemek egyedi azonosítását. A rendszer a rajzon szereplő elemeket számozza, azonosítja és összesíti, így a szükséges panelmennyiség és kiegészítő anyagok is meghatározhatók. A tervező így nem csupán azt látja, hogy hány légcsatorna található a modellen, hanem azt is, hogy ezek szigeteléséhez várhatóan mennyi anyagra lesz szükség.

Kevesebb hulladék, gyorsabb gyártás

A rendszer képes a modellen szereplő elemek exportálására, majd azok optimális elhelyezésére a rendelkezésre álló szigetelőpaneleken. A szoftver pedig ezek alapján automatikusan elkészíti a vágási terveket. Hagyományos módszerrel a gyártás-előkészítőnek egyenként kellene elkészítenie az elemek terítékét és panelkiosztását. Az automatizált folyamat jelentős mennyiségű mérnöki munkaórát takaríthat meg, miközben a maradék panelek felhasználását is optimalizálja. A kisebb megmaradt darabokra is képes elemeket kiosztani, így csökkenthető az anyagveszteség.

Innen nézve már nem BIM-kiegészítő, hanem gyártáselőkészítő rendszer

Az URSA Revit Add-on fejlesztés nem egyszerűen 3D objektumokat ad a tervező kezébe, hanem egy olyan munkafolyamatot, amely a modellezéstől az anyagkigyűjtésen át egészen a vágási rajzok elkészítéséig képes támogatni a légcsatorna-szigetelések teljes folyamatát.

URSA Salgótarján Zrt.
www.ursa.hu

EGYEDI FÉM, FA ÉS SZÖVET ÁLMENNYEZETEK – PRÉMIUM MEGOLDÁSOK A BELSŐ TEREKHEZ A LEGMAGASABB IGÉNYEK SZERINT

Fémmennyezet.hu Famennyezet.hu Álpadlók.hu

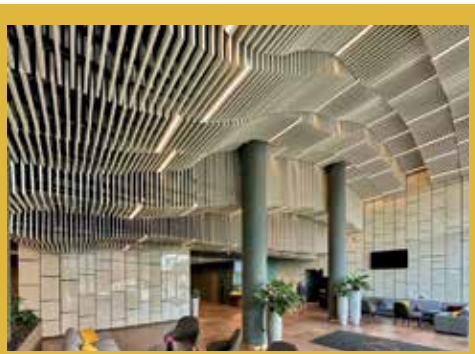

Innovatív és kreatív álmennyezeti megoldások az Ön igénye szerint

EUROTREND 2000 BT

EUROTREND-2000 BT.
1117. Budapest, Hunyadi János út 9.

Időtálló kerámiacserepek

Szín és védelem
tökéletes fúziója

Tondach

wienerberger.hu/epitesz

wienerberger